

שיח שרפי קודש

108

שעה) עוד שמעתי ממנו כי מרן
מגאסטאנין זצ"ל חפץ
לנסוע לטשעבינאוו, עוד בימי החי'
הרי"ם ע"כ הוכרח לקבל רשות מרבו,
ונתן לו החי' הרי"ם רשות, וכצאתו
ממנו אמר החי' הרי"ם להחסידים
לכו ופתחו אותו שלא יסע לטשעבינאוו
כי הוא, פרומער' ויזל עוד להשאר
שמה וילכו החסידים לפתחו ולא יכולו
כי רבו הקדוש כבר נתן לו רשות,
ונסע לדרוכו, וגודע להח"ק מטשעבינאוו
זכותו יגן עלינו ושלח לו הגה"ק שליח
מיוחד לקראתו לפראשניק, שלא יבא
אליו :

הרבי ר' מענדלע זצ"ל אדמו"ר מפילץ
היה בטשעבינאוו, וסיפר לו כי
גיסו הגה"ק אדמו"ר הריא"ק זצלה"ה בעל
שפת אמת מגור חפצו לבוא אליו,
ושלח על ידו שלא יבוא אליו :

שם) שמעתי מאחד ששמע מנכד הגה"ק
מלא הרועים שהדפוס מי
קהלת יעקב מוקמו מהמחבר הנ"ל והיו
אצל הגה"ק מטשעבינאוו זי"ע ליתן
הסכמה על החיבור ושאל אותו הגה"ק
למה אינו מדפיס החידושים על השיטות
(כי ידע הגה"ק שיש עוד כתב יד
מהמחבר הנ"ל) והשקע בתמהון המדפיס
אם החיבור הלו לא הוטב בעיניו,
ואמר הגה"ק זי"ע אמנם גם זה טוב,
אולם טוב היה אם הדפיס החי' על
מסכתות להראות להעולם כי גם חסיד
יוכל ללמוד (כידוע שהוא היה חסיד
מפורסם תלמיד להרבי מלובלין זי"ע):

שם) שמעתי שפעם אחת דחק עצמו ליכנס
איש אחד מוואליע וקוויטל
בידו אודות בניס, ותפס הה"ק ר' וואלף
זצ"ל שהיה שם הקוויטל מידו וקראתו
ואמר אליו מה רצונך, הלא כבר היא
מעוברת ולא שם האיש אליו ונכנס,
ובירך אותו הרבי ואחר שבא האיש
לביתו נודע לו שכן היא שכבר היתה
מעוברת ע"כ:

שם) עוד שמעתי כי הגאון הקדוש
מטשעבינאוו היה ביחד
עם הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע,
ורצה הר"ר בונם זצ"ל להדריכו על
דרכו שהיה ישר בעיניו והתחילו לדבר
מצנינים שונים, ובכל משך העת הלו
לא דיברו מזה כלום, ואחר כך כשנפרדו
זה מזה אמר הר"ר זי"ע על הגה"ק
זי"ע שהולך על יסוד ובסיס נכון ע"כ
אין להצבירו ממנו :

שם) עוד שמעתי כי הגאון הקדוש
מטשעבינאוו היה ביחד
עם הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע,
ורצה הר"ר בונם זצ"ל להדריכו על
דרכו שהיה ישר בעיניו והתחילו לדבר
מצנינים שונים, ובכל משך העת הלו
לא דיברו מזה כלום, ואחר כך כשנפרדו
זה מזה אמר הר"ר זי"ע על הגה"ק
זי"ע שהולך על יסוד ובסיס נכון ע"כ
אין להצבירו ממנו :

שם) עוד שמעתי כי הגאון הקדוש
מטשעבינאוו היה ביחד
עם הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע,
ורצה הר"ר בונם זצ"ל להדריכו על
דרכו שהיה ישר בעיניו והתחילו לדבר
מצנינים שונים, ובכל משך העת הלו
לא דיברו מזה כלום, ואחר כך כשנפרדו
זה מזה אמר הר"ר זי"ע על הגה"ק
זי"ע שהולך על יסוד ובסיס נכון ע"כ
אין להצבירו ממנו :

שם) עוד שמעתי כי הגאון הקדוש
מטשעבינאוו היה ביחד
עם הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע,
ורצה הר"ר בונם זצ"ל להדריכו על
דרכו שהיה ישר בעיניו והתחילו לדבר
מצנינים שונים, ובכל משך העת הלו
לא דיברו מזה כלום, ואחר כך כשנפרדו
זה מזה אמר הר"ר זי"ע על הגה"ק
זי"ע שהולך על יסוד ובסיס נכון ע"כ
אין להצבירו ממנו :

שם) עוד שמעתי כי הגאון הקדוש
מטשעבינאוו היה ביחד
עם הר"ר בונם מפרשיסחא זי"ע,
ורצה הר"ר בונם זצ"ל להדריכו על
דרכו שהיה ישר בעיניו והתחילו לדבר
מצנינים שונים, ובכל משך העת הלו
לא דיברו מזה כלום, ואחר כך כשנפרדו
זה מזה אמר הר"ר זי"ע על הגה"ק
זי"ע שהולך על יסוד ובסיס נכון ע"כ
אין להצבירו ממנו :

שמו) ר' ליבוש בן מרן מגאסטאנין
זצ"ל סיפר שאביו הק' היה
במרחצאות הקיץ יחד עם חקדוש ר'
וואלף וכשבא אביו הקדוש לביתו אמר
בזה הלשון אָוואי ר' וואלף סטריי
קאווער יודע ט' פעמים יותר
ממני מהנהגות קאצק. זאת
שיודע מקאצק יותר ממני, אינו
לפלא לי, כי הוא היה פנימה יותר
ממני, אולם הוא לא שכח אף הנועה
אחת, אף איך שהכה אצבעו על כפו
וויא ער האס גיקנאקט מיט דעם פינג-
צער, גם אני זוכר אולם הוא לא שכח
אף הקנאק מיט דעם פינגצער :

שמו) אדמו"ר זצלה"ה, סיפר
שפעם אחת
היה עולם גדול בקאצק
והוליך הרבי זצ"ל אותו על החלון
והראה לו העולם. ואמר אליו, בימי
בחרותי שיכולתי להביט בי פנימה לא
היה יכולין לדבק בי חסידים כאלה
כי כ :

שמו) הרבי מקאצק זכותו יגן עלינו
הלך פעם אחת על הקבר
של היהודי הקדוש זי"ע ואמר אני
רוצה לנהוג על דרך רבי היהודי הק'
זי"ע :

שצ) פעם אחת הלשינו על הקדוש ר'
בעריש מביאלא זי"ע,
לפני אביו הגה"ק מטשעכינאוו זצ"ל
שבנו אינו לומר, רק שותה ומרבה
בשתיה ככל חסידיו ווארקא כי הוא
היה חסיד דהגה"ק הריי מווארקא
זצ"ל ושלה אחריו אביו הקדוש, ובא
אליו, ולא נתן לו אכיו שלום רק דיבר
עמו כשתי שעות בדברי תורה, ואחר
כך אמר לו בני הא לך שלום, והלך
אל חדר הבישול, ואמר לאשתו הרבנית
הכן נסעודת השחר בעבור בננו ר'
בעריש :

הי לה פרה והלכה הרבנית בהבתיים
למכוד החלב, ורי חזקיה לוביסשער
סיפר, כי הוא היה חתן ר' גרשון
מרישעוואל, ושמע כי הרבי היה חולה
בשמחת תורה, על כן הלך עם חותנו
לבקר אותו, והיה דולק פהילה עם מעט
שמן על כיסוי קדירה והרבנית עם
בגה הה"ק ר' שלמה זצ"ל היה אצל
החברות להשיג לעקיד, ותפוחים, ורצה
חותנו ליקח רופא ולא רצה הרבי זצ"ל
ואמר להם תורה על זה :

שמו) מספרים כי בעת שנכנס לפרשיטחא
הגאון מראדזימין על
שבועות רבות והיה צריך להרבנית
כרגסת, כי בשח היה המעשה הלז קודם
שהיה רב ובין כך היה עובדת בשדה
לחפור בקארטאפיל, והיו עוברים
חסידים לפרשיטחא ואמרה אליהם
דרשו נא בשלום בעלי יעקלי בשמי,
אביונים כאלה יהיה בזמן הזאת :

שמו) עוד שמע ר' בונם מהגה"ק ר'
וואלף זצ"ל ששאל אותו
פעם אחד הרבי מקאצק כמה ימי שני
חיי אביו הקדוש ונתבהל, ואחר כך
הגיד לו, ואמר הרבי מקאצק זכותו
יגן עלינו לו ליהודי כזה, שנים כאלה,
ששים, ושבעים, שמונים, אינם כלום,
ודייק מיד הה"ק ר' וואלף זצ"ל על
שעמד הרבי אצל שמונים, ונפטר הגאון
הקדוש מטשעכינאוו זצ"ל זכותו יגן
עלינו איהו שנים אחר שמונים :

שמו) שמעתי מהרב דפה כי זקינו
הגאון הקדוש ר' וואלף
מסטריקאוו זצ"ל, כי פעם אחת בא
אביו הגה"ק זכותו יגן עלינו מווארשא
וסיפר כי התראה עצמו עם גדול אחד
בווארשא ורצה הגדול להעבירו מדרכו
אשר ס"ל לו, אך הוא עמד לנגדו והיה
יכול לו, ואחר כך גודע להקדוש ר'
וואלף כי הגדול היה הגה"ק ר' יצחק
מווארקא זי"ע :

שיח שרפי קודש

יקבל עמו לעולם הבא מה שהח' תחית מתים את הרבי מקאצק וזכותו יגן עלינו כאשר לקחו במאסר את הה"ק ר' ישראל'טשי ררוזשינער זצ"ל ונודע להרבי הדבר ושעם אחת שבת קודש אצל קידוש אחו הרבי הכוס בידו ולא בירך אך היה מעיין במחשבות ואחר כך הצמיד הכוס מידו על השלחן והכרתי בפניו שנעשה בו שינויים גוונים שונים נראית בו, והכרתי שהתחיל למשמש בזקנו וידוע מספרי מקובלים שצדיק קודם הסתלקותו מיתר יחורא דדיקנא ואחזתי בו 'סביבו בשתי ידי ואמרתי אליו רבי איך יניח אותנו אנו לא נניח אותו לילך, וקבלתי אותו והנחתי אותו על מטתו והחיה ומצוה זאת אקבל עמי לעולם הבא :

שצו) עוד שמעתי ממנו כי הרב ר"א סיפר שהוא היה לומד ביחד עם החי' הרי"ם זצ"ל בווארשא ובא אליהם יהודי אחד עם בגדים קרועים והוא היה קארעבער רב שהיה נכד פני יהושע, וסיפר להם שהוא ה' רב בסאכטשוב ורדפו אותו משם כי היה לו מחלוקות גדולות ובמקום שאין מכירין מותר לומר צורבא מרבנן אני, ואמר שבקי הוא באה"ע, ושאל אותו החי' הרי"ם זצ"ל והי' אמת כן, שהיה בקי מדף לדף, וביקש אותו לישב, וכאשר ישב על הספסל נחגלה בשרו שמכנסים שלו היה קרועים, עני כזה היה לא עלינו והלכו שניהם הוא הה"ק ר"א עם החי' הרי"ם זצ"ל וקבצו בעבורו חמשים טאָלער, והלבישו והגעילו אותו ע"כ :

שצו) עוד סיפר כי פעם אחת בערב ש"ק אחר המקוה אמר אליו החי' הרי"ם נשתה כוס מי דבש מעד והלכנו למוכר יין אחד וצוותי ליתן מעד ושתינו אחר כך אמר נשתה עוד כוס מעד ועוד כוס אחד עד ששתינו

שצא) סיפר כאשר נחלה הרבי מקאצק זצ"ל בפעם הראשון שישב בשבת קודש אצל השלחן ואמר התורה על המדרש ויעתר יצחק במיר תולדות פ' ס"ג זה חומר מבפנים וזה חומר מבחוץ התעלף ונחלה מאוד ושלחו אחר כך שליח להקדוש הר"ר שלמה לייב לענטשנער ואמר הקדוש אין כוונתינו על זה אלא על דבר גדול מזה, וכן היה עצמד מחליו זה אולם לשנה הבאה היה הענין עם הה"ק היר מרדכי יוסף זצ"ל :

שצב) ומר' בונם שמעתי כי הוא שמע מהרב הצדיק ר' עקיבא נייטשטעטער זצ"ל שהוא היה בלענטשנער באותו שבת שנחלה הרבי מקאצק זכותו יגן עלינו אמר האדמו"ר הרש"ל זצ"ל על יהודי זה צריכים אנו להתפלל כי הוא שומר הברית וזאת ידוע שלא הלכו פאסטען באותו הזמן ולא שלחו שליח בשבת לענטשנער אך מאחר שמע כי הצדיק הקדוש ר' שלמה לייב זצ"ל אמר אחר כך על זה אין כוונתינו רק שנקח ממנו חצי העולם ע"כ :

שצג) עוד סיפר כי ידוע שלא בא הרבי מקאצק זצ"ל מחדרו לחוץ ימים רבים ולא נהג הרעביסטווע מהשלחן ט"ש, פעם אחת כאשר בנאו הבית קטן אצל ביתו ובא לחוץ לחינוך הבית והגיעו לפני הרב ר' אלעזר אב"ד דפה והרבי מאמשנאו זצ"ל שיבוא להשלחן, וצעק הרבי סרוח כאן ריח רע מקיען כוונתו שהוא בית חדש ורק לחדרו בחורה והיה שרוי כל העומדים שם בכעס עליהם על כי על ידיהם לא זכו לראות פני רבם אחרי העלימו מהם זה ימים רבים :

שצד) מדודי ר' אלי' נ"י שמעתי כי הרב ר' אלעזר זצ"ל סיפר המעשה הלז כמה פעמים שזאת

חתנו של הגביר ר' יאקל מפרשיסחא, והרר' בונם זצ"ל היה כותב אצלו ומסחרו היה עם עצים לדאנציג, וכאשר נסעו לדאנציג נסע הרר' זכותו יגן עלינו ועוד כותב אחד המבין בטוב מסחר העצים והמבין התנה עם הרר' זצ"ל שלא יעסוק בחסידות על הדרך כי הזמן נחוץ למסחר בדרך עברו דרך כפר אחד אצל הקרעטשמע נכרית ואמר הרר' זצ"ל כי טוב לדרוש אחר היהודי אולי ידור שמה ואמר הכותב השני הלא התנינו כי לא יעסוק בחסידות, על כל זה דרשו אחרי יהודי ומצאו יהודי אחד שהיה דר שמה והיה חולה והלך הרר' זצ"ל חוצה ליער שהיה שמה והתפלל בזה הלשון ליהודי זה אולי טוכן טוב לפני אתפלל להקב"ה שיתן לו הטוב מיד ואמר הכותב להר"ק הרר' זצ"ל שימחר להתפלל כי הדרך נחוץ, והתפללו ונסעו להלאה, והניח לפני איזה זהובים, ונסעו משם והיהודי נתרמא והבריא ועמד מחלי, ופרנסתו היה שחטב עצים גאלענעס מיצר, ומכר בהעיר, והלך ליער כמנהגו, ומצא נער נכרי אחד בהער מונח על הארץ עיף וביקש אותו שיחיה אותו ולקח את הנער לביתו ונתן לו טהע עד שהחיה אותו ולהנער היה איזה רויכ ונתן לו שיקנה בעבורו י"ש ושאר דברים, והלך להקרעטשמע ודרש לקנות והקרעטשמער ידע שעני הוא, ואין דרכו לקנות דברים כאלה, על כן שאל אותו מה היום מיומים, וסיפר לו הדבר והקרעטשמער שמע כי להשררה נאבד בן אחד, על כן רץ מהרה להשררה להודיע לו כי בנו נמצא, ובא השררה ואשתו להיהודי ורצו ליתן לו מאה רויכ ואמר הנער אם חיי איני שווה בעיניך רק מאה רויכ ושאלו אותו הוריו מה לעשות, ואמר הנער שטוב היה לעשות על מקום הזה הקרעטשמע, והיהודי הלך יעמד בהקרעטשמע וכן עשו, והרר' זצ"ל

ששתינו כוסות אחדות והשגחתי ויראתי שלא אשתכר והוא לפני ל"ש ש"ק אחר כך אמר אלי ניסע לבתינו ועד עתה אינני יודע על מה רמזו הדברים האלה :

שצו) עוד שמעתי מדודי כי הרב ר' אלעזר היה לו תרעומת על הגה"ק מאלכסנדר זי"ע כי נטל ממנו את הרעביסטווא כי הוא אמר ששייך לו הרעביסטווא, ועל האדומ"ר מגור ר' ארי' לייב זצ"ל בעל שפת אמת אמר אותו אני אוהב כאחד מבני, פעם אחת קרא אותו הח' הר"ם זצ"ל ואמר לו בא עמי ואראה לך איך נכדי לומד תורה לשמה צ"כ :

שצח) שמעתי מר' בונם כי הוא שמע מר' איששקע מווארשא ניסו של אדומ"ר בעל שפת אמת מגור זצ"ל ששמע מהח' הר"ם כי הגה"ק ר' אהרן קארלינער הראשון ה' הולך על הדרך ועבר דרך קרעטשמע אחת ושמע כי השררה יבוא, בימים האלה היה שררה מושל בכל אשר לו על כן היה רעש שם וכולם עסקו והכינו לכבוד השררה אך הוא לא שם לבו לזה וישב עצמו על השלחן ורחק עצמו לאכול וכאשר בא השררה להקרעטשמע היה כולם עומדים לכבודו אך הוא לא השגיח מאומה על כן לקח השררה הביקס ורבה אליו ולא פגע בו הכוור, והוא לא התנועע ממקומו ומלא השררה עוד יותר בכעס ורבה עוד הסעם אליו אך גם בפעם הזאת החטיא המטרה והרגיש השררה כי דבר הוא ושאל אותו סיבת הדבר והשיבו כי מעולם לא עלה על לבו מורא בשר ודם והניח ממנו צ"כ :

שצט) עוד שמעתי ממנו כי האדומ"ר מאלכסנדר זצ"ל היה

שיח שרפי קודש

נרות של יום כפור והבגדים הלבנות הם קיטלען:

(תג) עוד שמעתי ממנו כי על האוסטילער חתונה שהיה משיא הגה"ק ר' יהושע העשיל מאפטא את נכדו והי' שם על החתונה ב' מאות רביים עם קאפטעס לבינות ורצו לנדות ולעשות כלה עם הר"ב כי הלשינו עליו מלשינות כל כך עד שהסירי פרישטאט אינם מחזיקין שבעה נקיים ועוד כזאת ר"ל והרגיש הר"ב מזה ופחד מאד ושלח שמה את החי' הרי"ם בשם למדן ואת ר' זושא פלאצקער בשם חסיד ואת ר' ישכר טעמרי'ל בעבור נגיד וגם חסיד אחד בשם עזות פנים וכשבאי לשם והקשה היר אברהם ישוע העשיל קושיא כי היא היה יושב בראש וחי' החי' הרי"ם הקושיא ושאל הגה"ק מי הוא זה והשיב החי' הרי"ם אני מחברה הלז והענות פנים קפץ על השלחן וקרע את כלבושיו וגילה את לבו וצחק הביטו וחדרו בחדרי לבבי אם אמת הוא המלשינות ועל ידי זה נהרס הענין ואחר כך הקיד הגאון האפטער על הגה"ק ר' שמעון דייטש שהוא גם כן היה מהמתנגדים לר"ב שדיבר עליו לזות שפתים ע"כ:

(תד) עוד שמעתי ממנו שסיפר לו ר' שמואל שלישיא כי פעם אחת רצו המיניסטעריום חוץין לגזור גזירה על ישראל בעניני הדת ובאו להקיסר לחתום על הגזירה ואמר הקיסר אני צריך מקודם לשאול את פי בנעטיל שלי וכונתו היה על הגאון ר' מרדכי בנעט ע"כ כי הי' גדול מאוד בעיניו ושלח אחריו הקיסר וסיפר לו רצון שריו והשיב לו הגאון כתי' מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עוין והתורה מתשת כת שלהן ואם תיקח מדן התורה יהיה עוין ויוכלו עוד לנצחך ובזה נצח אותם הקיסר, וכנה שמעתי

עם הכותב נסעו הלאה לדאנציג ובאותו השנה היה בזול גדול עצים עד שהיה יכול להיות לו היוק גדול והתפלל הר"ב להשייט שלא יהיה היוק לרי' יאקל על ידו והתוודע לר"ב ע"כ כי ענגלענדער אחד הוא שם ורוצה לקנות עצים, והלך אליו ובא להחזיר החיצון והיה שם כותב בוכהאלטער והי' מבולבל בדאגה גדולה שהיה לו ושאל הר"ב ע"כ אותו סיבתו, והשיבו כי יש לו טעות אחד ולא יוכל לעמוד על הטעות וביקש הר"ב ע"כ להראות לו החשבון, והראה לו ועשה הר"ב וייצ מיד החשבון, והיה למלא בעיני הכותב והלך וסיפר לבעל הבית שלו פליאתו, וראה כי איש אלהים הוא, ושאל ממנו מה טיבו בכאן ואמר לו, וקנה הוא העצים, ולכל הסוחרים וזיה ההיוק והוא הרויח, ובפעם השנית כאשר נסעו היה כבר בנוי הקרעטשמע והכיר היהודי את הר"ב ע"כ ושמה עמו שמחה גדולה ע"כ:

(תא) שמעתי כי הגה"ק ר"י מווארקא ביקש את החי' הרי"ם לילך צמר בשב"ל קודש לדייטש אחד לבקש טובה ממנו לעשות השתדלות בהאורזאנד אודות דבר נחוק והשיגו את הדייטש שעשן פאפיראסען וחרה מאוד להחי' הרי"ם שהוא ילך פושע ישראל כזה ויראה בעיניו את רשעתו והיה צר לו מאוד שהלך עמו ואמר לר"י מווארקא האם לא היה יכול לעשות זאת עם קאפיטעל תהלים ולא לילך ולראות פושעי וחוטא כזה:

(תב) ומר' בונם שמעתי כי הר"ב כשהיה בדאנציג הלך וטייל בהגארסען וטיילו שמה עלמים ועלמות כנגדים לבנים והיה דולקות נרות ואמר הר"ב הנרות היה דומים עלי שהוא

לו לאכול כשאר בעלי בתים והלך
צמו לאכול ע"כ:

תח' שמעתי מדוד ז"ל ר' יעקב
מפלאצק שאדומ"ר
שליט"א סיפר לו שפעם אחת אמר הרבי
מקאצק בזה הלשון אתה יודע שישע'י
הוא גביר יותר מהירש לייב אייזנמאן
(ה"קאצקער) והיה לפלאבעני כל שומעיו
כי ר' הירש לייב קאצקער היה גביר
גדול איזה מאות אלפים רוי"כ ור' ישע'י
אייזנמאן היה אברך ורכושו ה' עולה
לערך עשרת אלפים רוי"כ ואמר אדומ"ר
וצללה"ה עתה ראה מה נעשה כי ר'
ה"ל ירד מטה ור"י הלך וגדול ע"כ:

תח' עוד שמעתי ממנו כי היה בגור
אצל הח' הרי"ם על שבת
קודש בין המצרים החסיד ר' קאפל
מחברון והיה ירא אלהים וראה הח'
הרי"ם כי הוא יושב כאבל פתח
ואמר השבת הוא מכניס אורח אם יפול
בו ר"ח הוא מכניסו כי מזכירין בו
ראש חודש בכבוד חול המועד הוא
מניח מוסף ובעבור יום טוב ויום כפור
הוא עובר לגמרי אך המרה שחורה
אינו מניח לו כלל וכלל ע"כ:

תח' עוד כי בן ר' משה קויפמאן שהוא
ר"מ גיסו של ר' חיים ליפשיץ
אחר החתונה מרד בו ההצלחה ונפל
גם ממדריגתו ויצא מדת ר"ל ע"כ עשה
השתדלות ר"מ הנ"ל אצל גיסו
שיתן לו מקום ונתן לו מקום ביערו
מלאדאשין וחזר בתשובה והלך בדרך
הישר כמקדם גם אדמו"ר שליט"א ה'
במלאדאשין בקיץ לשאוף רוח ושימש
איתו אחר כך כשחזר אדמו"ר לעירו
פה בא הנה האברך על שבת קודש
ובקבלו ברכת שלום לדרכו אמר לו
אדמו"ר אתה צריך לרחמים והלך לחץ
בעגמת נפש וסיפר לאנשים אחרים את
מאמר האדמו"ר ויצעו לו לחזור לאדמו"ר
ולשאלו

מהחסיד ר"י קאצקער בשם וקינן
הנה"ק ר' וואלף ששירא רצה השיי
לזכות את ישראל הפי' לבגד אותם
מפני שהן עזין ולכן הרבה להם תורה
ומצות והתורה מתשת את כחם ודעתה:

תח' עוד שמעתי כי המחבר הנ"ל ס'
כתר תורה מת בחי' אביו
הקדושת לוי והלך הק"ל אחרי הלוי'
במחולות ושאלו אותו החסידים אמת
שחיוב לברך על הרעה כשם שמברך
על הטובה אולם להראות שמחה בזה
הוא מדברים הפלואים. והשיב להם
ששמח עצמו כי מחזיר נשמתו בטהרה
כמו שהביא אותו על זה העולם
האדמו"ר שליט"א אמר על המחבר כי
מדברי תורתו האמיתים והחריפים נראה
צדקתו וקדושתו כי הלומד תורה לשמה
זוכה לפרים הרבה טגלין לו רזי
התורה:

תח' עוד כשנתקבל הק"ל לרב בבאר
דיטשע'ו היה קודם פסח וליל
הפסח ביקש הק"ל להתפלל לפני העמוד
והארץ בתפלתו שעות רבות ונלאו
העולם להמתין עליו וגמרו תפלתם
והלכו לביתם וערכו את הסדר ונשאר
שם אורח אחד שבקש לאכול אצל בצל
הבית הגון והראו לו שיאכל אצל היהודי
זה שמחלל לפני העמוד והאורח שכב
עצמו לישון וכאשר גמר הק"ל השמונה
עשרה ראה שהלכו כולם לביתם ופתח
ויעץ מלאכי מעלה בואו הנה ביום
הקדוש הזה להלל ולשבח את הקב"ה
ומקול הצעקה התעורר האורח משנתו
ושמע שנעשה רצש בבית הכנסת וכמעט
יצא נשמתו מפחד ובהלה ואמר הק"ל
הלל בשמחה גדולה ואחר כך ראה את
האורח ושאל לו סיבתו וסיפר לו האורח
כל הדבר וגם שהעולם אמרו שיאכל
אצלו וביקש אותו לאכול אצלו והאורח
פחד וירא לאכול אצלו שמא יתן לו
שעות ופייס הק"ל אותו ואמר לו שיתן

אשוארצען סוף על המחלל יום טוב
אחר שבת קודש ברוך אותו לדרכו ואמר
לו נסע בטח לדרך לביתך ואל תדאג
מאומה כי יהיה לך בחזרה הארענדע
ובביתו חפשו אותו נגרות לך השררה
שלח שלוחיו אחריי על כל הדרכים
לחפוש אותו ובבואו לביתו הוליכו אותו
השלוחים ישר להשררה וכראותו השררה
שמח עמו מאוד ואמר לו תדע כי יהודי
זקן א' בא לביתו בלילה ורצה להרוג
אותי שאתן לך בחזרה הארענדע
והיהודי הלך נשרף החמא לצלן ונעשה
מכל רכושו גל עמר ונתדלדל עד יום
מותו ולבסוף הוליכו אותו על טאטשקעס
ר"פ :

חיא) א"ן הנ"ל בזקנותו נסע גם כן
להמגיד הקדוש ושאלו ליתן
לו עצה כי רצונו לעקור מקומו להעיר
ושאל אותו המגיד הק' טעמו והשיבו
כי רצונו לשמיע אמן יהא שמיה רבא
ולתפלת בצבור ואמר לו המגיד הק'
אם תאבו לי ושמעתם יהיה טוב כמו
בהעיר. אם יבוא לך אורח ראשית התן
לו שלום ואחר כך תשאל אותו אם
רעב הוא האכילהו לחם וגם תבשיל
גריטק וכדומה אין צורך להרבות בהוצאות
ואחר כך חתן לו מקום לישון ותברכו
לדרכו ותתן לו גם גראשען לדרכו וגם
תלווה אותו מעט יהיה טוב כמו שענה
אמן יהא שמיה רבא וכן עשה ע"כ :

חיב) שמעתי עוד ממנו שהרב ר'
אלעזר ז"ל סיפר לו
כי פעם אחת היה אצל הקדוש ר'
ישראל'טשע ר'ז שנער והרגיש בו
הגאון כי קשה לו על גודל אחד וסיפר
לו הגאון כי המגיד הקדוש ר'ר'ב
במעוויטש לטוף ימיו היה שוכב בהסמה
והריר זושא היה שוכב על התנוו ובאו
סוחרים שסחרו לוואראש בשוורים להזכיר
לפניו כי הדרך היה רחוק ומתו להם
השוורים בדרך על כן באו להזכיר עצמם

ותקע

ולשאל אותו על מאמרו והשיב לו
הגדמיר הלא כתיב וכל באי לא ישובון
ואם ישובו וכו' ונסע לדרכו עם אלף
רי"כ למסרם ליד ר' חיים ליפשיץ
בכפר גענזאוו ובבואו אחר לארז
בקרעטשמע היה שם אכרים שותים
ושכור והלך יהודי כותב אחד והסך
מצנפת אחר והלבישו כן ושחקו חבירו
עליו וכאשר נתוודע להאכר סיבת
שחקתם ויהודי אחד עשה לו כזאת
חרה אפו והלך לחפש את היהודי ופגע
אותו בחשבו שהוא עשה לו זאת ונתן
לו מכה עם הביטש והמיתו אותו על
מקומו ע"כ :

ח' עוד ממנו אשר איז ר' מנשה
עליו השלום סיפר לו כי
אביו ר' בענדיט יאשניצער כך היה
נקרא היה מחזיק הארענדע והלך יהודי
אחד ושכר הארענדע ביום טוב שנפל
בשבת קודש ולא היה לו לאיז שום
עצה על כן חבש את סוסיו ונסע להמגיד
דקאזניץ לקבול על היהודי שגזל את
מסחר הארענדע שלו. לפני עיר קאזניץ
הזדמן לו לקנות דג גדול וקנה אותו
בעבור המ' ולא היה בעת הזאת הוא
ערב שבת קודש דגים להמגיד על שבת
קודש ונתן הדג לרבנית ושמחה מאוד
והמגיד היה אז בהמקוה ובבואו
מהמקוה הראה לו הרבנית הדג ושמת
גם כן מאוד כי מקודם היה דואג ושרוי
בצער על שלא היה לו דגים ושאל
מי הוא המביא והראה לו על הארענדאר
הזה ונתן לו שלום ושאל אותו מה
בקשתו וסיפר לו הכל, בשבת קודש בעת
שישבו על השלחן בשלוש סעודות
העמיד המגיד הקדוש עצמו על רגליו
ואמר לחסידיו שישבו סביבו בזה
הלשון, חסידים, יהודי אחד עשה גבלה
כזאת ועוד רעה עשה שהיה ביום טוב
ובשבת קידש. תסכימו עמי אשוארצען
סוף יבוא עליו על ששכר את הארענדע
אשוארצען סוף על המחלל שבת קודש

שיח שרפי קודש

נח 115

זאת היא פליאה אנו הכל באצק הי' יכולין לחיי' מתים אחר כך אמר הקדוש ר' ברוך לא הייתי יודע שהוא חריף כל כך ער איז וזיא שארף:

תטז) וכן שמעתי מר' בונם כי הרב ר' אלעזר סיפר לו כי המעשה היה כך שבתו של הצדיק מנעשכין ז"ל היה לה חנות בשמים ובא חסיד אחד וקנה אצלה, ענגליש זאלץ' לעצירות שהיה לו וטעמה ונתנה לו, ארשינעק' סם, והוא שתה ונתעלף ורצה לאביה בצעקה גדולה והזכירה לפניו המעשה ונתן לו צלוחית טעה בצלוחתו שהיה לו מר' ר' אלימלך זצ"ל והוטב לו, ור' בונם היה מסופק אם הרב ר"א אמר שהיה מכיר את האברך הנ"ל או שמע מאחד שהיה מכיר אותו וכן שמע ר"ג כי החז"י הר"י' הי' משבח פעם אחת את החסידים הראשונים וסיפר כי פעם אחת היה חסיד אחד חולה בנעשכין והזכירו לפניו ואחר כך מת החסיד ואמרו החסידים אל לבם אם יזכירו לפני הרבי כי מת יצווה לקבורו על כן ילכו אליו ויצעקו כי סכנת גפשות הוא ומסוכן וכן עשו והלכו אל הרבי ברעש והשיב להם מה תרצו הלא יוטב לו וכן היה כי חיי' ונרפא ואמר החז"י הר"י' מזה נזכר לראות את האמונה שהיה לחסידים הראשונים אף שראו שהוא כבר מת האמינו ברבם והזכירו לפניו כי חשבו שיש עוד תקוה ויזכר לחיות מתים ע"כ:

תיו) עוד שמעתי ממנו כי זקינו של חתנו השוחט דסאכאטשניצק (חתנו הוא שוחט בסאכאטשניצק) ושמו מ"א וזקינו היה שמו מיכאל אהרן הי' ידוק מאוד אצל הרבי מלובלין פעם אחת כתב הרבי מלובלין אל הרב מדאבינסק כי שני שוחטים שיש לו הא' הוא שוחט ואינו בודק והשני בודק בלא

וצעק הררי' מאחורי התנור בזה הלשון אוי מיר זענען פארזינדיגט, מעמים רבות והשיב הה"מ תשובה להסוחר ובירך אותו לדרכו ואחר כך הלך להתנור ואמר להררי' אני אקח ממך המדרגית לא לראות הכל:

תיג) להח"י הר"י' היה כתב על נייר קטן והיה בעיניו כאוצר יקר פעם אחת נגנב ממנו והיה החז"י הר"י' בכעס גדול וחשב כי נכדו האדמו"ר זצ"ל לקח הפתקא ונתן לו מכת לחי והיה עליו בכעס על כן קפץ משמחו ר' בונם עליו השלום ונשבב בתפילין שבידו כי האדמו"ר ז"ל אינו יודע מאומה אח"כ כתב החז"י הר"י' לתלמידו להרב ר' אהרן זצ"ל אב"ד קראשניעוויטץ בזה הלשון שמעו ותחי ומכלל הן אתה שומע לאן, ומיד לימים מופטים מת הרב רך בימים ואמרו שעל כי נודע לו כי החז"י הר"י' מרעיש מאוד על כן שרף הרב הפתקא כי אחר כך שלח האדמו"ר מגור זצ"ל לחפוש בכתביו אולי ימצא שם ולא נמצא ע"כ:

תיז) עוד הרב ר' אלעזר ז"ל בהסידור את הגה"ק מטשעכינאוור אמר, צדיק כחמר יסרה, הגה"ק שיבח עצמו פעם אחת לפני כי מעת שבא לדעת לא עשה שום דבר בלי ישוב הדעת והנה הדעת בא לאדם משלש עשרה שנה והנה החמר נגמר בישראל לשבעים שנה וזה צדיק כחמר יסרה כי הגה"ק ימי חייו היה פ"ד שנים ע"כ:

תטז) עוד שמעתי ממנו כי הצדיק מגאסטאנין ז"ל הי' ביחד עם הצדיק ר' ברוך שטשטשינער בראדזימין אצל האדמו"ר ז"ל ושיבת ר"ב את הגה"ק ר' מרדכי מנעשכין ז"ל אשר היה נקרא ר' מרדכי הגדול כי היה מחיה מתים וענה ואמר מרן מגאסטאנין בקול גדול בזה הלשון

שיח שרפי קודש

לעלווער והוציא לאור ספריו כיבהביאו את הספרים לפני האדמו"ר שליט"א מפה טאכטשאו קירב אותו מאוד וסיפר לו כי ע"ס אחת בא אליו חסיד מ' מחסיוו שהיה צומד לעבודת הצבא וקיבלו אותו לעבוד בעבודת הצבא ובא אליו פעמים רבות פעם אחת היה דומה להרבי בחלום כי הגה"ק ר' דוד לעלווער יושב על השלחן בראש וסביביו שבים חבורה גדולה ובא לפניו האברך הלז בטענה לעשות לו חפשי מעבודת הצבא ואמר הגה"ק ר' דוד אל החבר' האברך הלז הוא צריך להיות חפשי מעבודת הצבא והאברך נעשה חפשי ובא אליו ושאל אותו הרבי על הזמן הלז וסיפר לו האברך כי הוא היה אז על הקבר של ר' דוד לעלווער והתפלל שמה:

תכ) וכן שמעתי מהחסיד ר' אהרן דוד עדעלאמן כי בפה קיבלו לעבודת הצבא את האברך מנשה חתן ר' ליבוש ישע'ס והזכירו לפני הרבי שליט"א פעמים רבות פעם אחת אמר להם חדעו שהגה"ק ר' דוד לעלווער והקדוש מקאצק היה אצלי בהק"ץ והזכרתי אותו ואמרתי להם כי האברך הלז צריך להיות חפשי ואחר כך בא לביתו חפשי האברך מנשה וסיפר כי באותו זמן בא אליו רופא ובדק אותו ואמר שאינו ראוי לעבודת הצבא:

תכא) היום ג' יתרו סיו. לפני שני שבועות בא הגה"ק הרב ר' מאיר אביד ראדזאחא והזכיר את דייטש אחד מקרוביו נגיד מקאליש שהיה חולה מאוד והרופאים נתנו לו יאוש ושאל אותו הרבי על הנהגתו והשיב כי מבשלים אצלו בשבת קודש ואמר הרבי שיקח על עצמו שיחזיק שבת קודש וישבור כל הכלים וגם יתן צדקה יורפא ונסע הרב לקאליש וסיפר להם תשובת הרבי וכן עשו ופזרו צדקות לאלמים

החלק

בלא שיח על כן שולח לו שיחט טוב (הוא זקינו של חתנו הנ"ל) והרב על שהיה מתנגד גדול לא שם לב על הדברים האלה ואמר מה רוצה יהודי זה מפני בליה בא אליו אביו בחלום ואמר לו שלא יהיה קטן בעיניו דברי הרבי מלובלין ולמחר חקר ודרש ונודע לו שכן הוא:

תיח) עוד סיפר לו מחתנו החסיד ר' שמעלקע אביו של חתנו כי אביו היה מהחלה חזן ושוחט ואחר כך היה חזן לבד ואם אחד היה צריך לישועה בא אצלו כי היה מוחזק לצדיק ותם ובכל פעם נסיעתו ללובלין נתנו עמו קוויטליך להזכירם לפני הרבי פעם אחת בנתינתו הקוויטליץ אמר אליו הרבי על אחד אם שלח גם כן פדיון והשיב לו לא כי נסע לדרכי ואמר לו הרבי שהוא יתן בעבורו ואמר שאין לו מאומה וללווה לו הרבי שמנה עשר קאפי שיתן בעבורו פדיון. בעת מאוחר היה אשת של האיש הלז מקשה לילד ובאו להחזן להתפלל עבורה כמנהגם והשיב להם החזן כי הרבי מלובלין כבר דאג בעבורך:

עוד אצל אביו היה יוצא ונכנס מלמד אחד והיה חסיד ואביו ראה אצלו דבר אחד מגונה ולא היה מספר לפני שום אדם טעם אחת בנסעו ללובלין ולקח גם את בנו ר' שמעלקע עמו ושאל הרבי אותו אם יש בנמצא חסידים בדאבזינסק והשיב לא ושאל אותו עם מי יש לו התחברות והשיב כי מלמד אחד יוצא ונכנס אצלו ועמו מדבר תמיד ושאל אם הוא יר"א והשיב בשפה רפה ושאל הרבי את ר' שמעלקע, שמעלקע מה אתה אומר והשיב תשובה רפוי' ואחר כך נסע המלמד לפרייסין וסיפר אל אביו כי ראה אצלו עוד אז דבר מגונה:

תיט) עוד שמעתי מר' יעקל ששמע מא' נכד של ר' משה

שיח שרפי קודש

הרבי מאסטר ארואצ'ע שמעתי מהרב ר' יעקב דוד אביד' שמעלצווינע כי הקדוש ר' משה סייטעלבוים היה מקודם מחנך והיה אצל הרבי מלובלין אמר לו הרבי יושב יצחק בגדר הלכה כר' שמעון בגרירה וציה זר בעיניו הפי' למחר בשבת קודש בא לו הרהור בתפילה כי לא סגר בביתו לפני התיבה מחפציו שלו והיה נכון ועירב הרהור את תפלתו ואחר כך הרגיש כי המפתח מונח בצלחתו וידע כי סגר את התיבה אך עירב את תפלתו גם להלאה יותר כי נתוודע לו שהיה נושא בשבת קודש את המפתח בצלחתו והיה נכון מאוד בעת תפלתו ואחר כך בביתו לפני הרבי אמר אליו הרבי למה עירב כל כך את תפלתך החשש שנשא את המפתח הלא אמרתי לך אתמול כי הלכה כר' שמעון בגרירה דדבר שאינו מתכון מותר וכראותו שיש רוח הקודש להרבי וידע את מחשבותיו לקח לו לרבו עליו ונעשה תלמידו:

תכה) שמעתי כי האדמו"ר שליט"א סיפר כי אביו של הבית יוסף היה החלומות הדריכהו מנוחה וחמיד היה מתענה תענית חלום פעם אחת היה הב"י עושה ברית מילה ולקח אביו על עצמו שלא ישן כל הלילה כדי שלא יעבור עליו חלום רע ופתאום גברה עליו השינה ובא לו חלום רע והיה מתענה ולא רצה לאכול על הב"מ ושאל אותו הב"י מה סיבת תעניתו וסיפר לו כי הסיבה היא החלומות והשביע הב"י השר החלומות שלא יבוא עוד לאביו ומני אז היה לו מנוחה:

תכו) בהיותו הרבי מאסטר ארואצ'ע אצל האדמו"ר שליט"א אמרה הרבנית אל האדמו"ר בטה היא אשתו לא מן החכמות כי אם אתה היית רוצה להענות היית מניח, וסיפרה כי הרבי מקאצק הוא אביה אמר

וחלקו כל מלבושי היקרים ובין כך הובילו רופא מטורס מסונא וגם הוא יאוש נתן לו והחזיקו את הרופא שני ימים ואמר עתה כבר יצא מהסכנה והוטב לו והיה לפלא בעיני כל רואיו וכתב הנה מכתב הרב הנ"ל להרבי בזה הלשון: כי קידש את השי' ועתה ויאמינו בד' ובאברהם עבדו ויהיה חיזוק ליראת שמים ובקורא את המכתב אמר כי עתה בדור הזה אם היה רבי להראות מופתים כרבי מראדווימין הי' יכול לחזק את העולם באמונה ויראת שמים:

תכז) שמעתי כי פעם אחת שאל האדמו"ר ז"ל מגור' את החסיד המלמד לאדו"רעל מווארשא מרחב ארדינאצקי אם היה מכיר את הר"ר בונם והשיב לו לא רק שראה אותו פעם בחלום ואמר אליו בזה הלשון אשרי פי שראה פניו בחלום:

תכח) עוד שמעתי מר' בונם כי רבו ר' משה מענדיל ליפנער הי' בן הרב החר"ף אביד' גראבאוויץ ואביו היה למדן אך מתנגד גדול פעם אחת שלח הרבי מקאצק את החסיד ר' הירש בער להביא את ר' משה מענדיל הנ"ל כי היה עליו ואז היה דר הרבי בסאמאשאוו ולא היה עוד אז רבי והרבי נסע לניחחא היא עיר קטנה סמוך להעלם ושמה יבוא אותו והחסיד רה"ב היה ירא ליסע להעיר גראבאוויץ שלא יתרגו אותו כי כל העיר היה מתנגדים ואף על פי כן לקיים שליחות הרבי נסע שמה ובא אל ר' משה מענדיל ואמר אליו בזה הלשון הרבי מטאמאשאוו שלח אותי אליך שתבוא אליו ושכרו עגלה ונסעו מיד שמה ובקבלו ברכת לשלום מהרבי אמר אליו הרבי בזה הלשון לענין חסידות מוכרח לנסוע לקבל להרבי ומאז נדבק בו מאוד:

תכד) ובהיותי בבאלימאוו אצל

שיח שרפי קודש

כתיב תנו יין למרי נפש ועוד משה כי הדין הוא אונן אסור ביין ומהיכן גזט שמניעת שתייתו מקודם הוא סיבת איסורו דלמא אין רצונו לשנות יין בליז ולזה שתה יין אחר כך להראות שמניעת שתייתו מקודם היה מצד איסורו:

תל' שמעתי מהמור ר' ירוחם כי אדמו"ר שליט"א סיפר כי הרבי מקאצק אמר והתרעם על מה שהעולם הולכים על קברות הצדיקים דבית העולם דלובלין כיכבראנים עודשם: הצדיק'ר' בונם מאטוואצק נפטר בטבריה והיה דר מקודם בירושלים ושאל בחייו היכן טמון האר"י הקדוש ואמרו לו בצרפת ושאל מי שוכב אצלו ואמרו כי השדי חמד מונח שם והישמאלים גנבו אותו מקברו אך על פי גס נמצא למחרתו ושאל מי טמון בטבריה והשיבו הצדיק ר"מ מתיטעפסק ושאל אם יש מקום פנוי שם והשיבו הן ואמר שאין לו נפקא מינה אך שאל פשוט על המקומות הקדושות בארץ ישראל ועשה הדבר כאין, אחר כך נסע לטבריה לרחוץ בחמין דשם ופתאום התעלף ומת וקברו אותו שם אצל הקבר דוויטעפסקער, הרב דפה סיפר לי כי הוא בעצמו ראה המכתב:

תל' שמעתי מהמלצר ר' משה קלמניס כי האדמו"ר ר' העניך מאלכסאנדר זצ"ל סיפר כי הגה"ק ר' דוד לעלווער היה מסגף עצמו בעניינים קשים עד שהיה מפיל עצמו מהר ובכח הנפילה היה משבר הכפור הפשעראמב וטבל עצמו תחת הפשעראמב פעם אחת בא להרבי ר' אלימלך מלדזענסק וצחק עליו הרבי מה רוצה בכאן המשוגענער ודחת אותו לחוץ ולא נתן לו שלום וטובון גם שמשים עשו יותר ויותר והחסידיים עד שלא היה לו מקום איך להתאכסן וגנב עומד בבית המדרש להתפלל שם ובשלוש סעודות

מ

אמר כי אם היה רוצה היה מתענת משבת לשבת כי מה חוצלת יש לנו מהאכילה אך איני רוצה להראות לאחרים:

תכוז שמעתי מר' בונם כי החסיד ר' משה ווישיגראדער (שהי' נוסע עוד להרבי מלובלין) פעם אחת חלם לו חלום רע וגדמה לו כי השיב לבצל החלומות כי אצלו לא יועיל מאומה בהראותו לו חלום רע כי הוא לא יתענה אך יעץ לו כי ילך לאיש אחר ויראה לו חלום כזה ואצל זה יועיל כי הוא יתענה למחרת ראה הוא כי איש הזה הולך בפנים זועפות ושאל לו סיבתו והשיב לו כי יש לו תענית חלום וסיפר לו הוא חלום וזאת היה צאתו ע"כ:

תכח עוד שמעתי ממנו כי אחר פטירת הרר"ב מפרשיסחא בשנה הראשונה נסע החי' הרי"ם לפרשיסחא על ראש השנה כי י"ב אלול הוא יום היארצייט של הרר"ב ופגש את הרבי מקאצק שנסע לביתו מפרשיסחא על אם הדרך ועסקו ביניהם עת ארוך אך זאת שמעו כי החי' הרי"ם אמר להרבי בזה הלשון על כל פנים זאת נראה כי אין ראוי להרעביסטווע אך אני או אתה ופיתת הרבי אותו שיסע בחורה עמו לביתם והיה בווארשא ראש השנה, בליז ראש השנה עשאו שניהם קידוש אך בבוקר בא החי' הרי"ם לחוץ ואמר הרבי מטאמאשאו (כי אז היה דר הרבי עוד בטאמאשאו) ציוה לילך ולהתפלל וידעו כולם כי הוחלט ביניהם כי הרבי מקאצק יתמנה לרבי:

תכט עוד סיפר כי הוא בעצמו ראה כי החי' הרי"ם בעת אבילתו עוד ביום ראשון שתה לחיים להעולם ונתן כף וכן האדמו"ר מפה שליט"א באבילתו רחמנא לצלן בסעודת הבראשתו ציוה להביא לו יין כי אמר

תכט עוד סיפר כי הוא בעצמו ראה כי החי' הרי"ם בעת אבילתו עוד ביום ראשון שתה לחיים להעולם ונתן כף וכן האדמו"ר מפה שליט"א באבילתו רחמנא לצלן בסעודת הבראשתו ציוה להביא לו יין כי אמר

שיח שרפי קודש

לכל היא ולמה צריך קרא ותי' האדומיר שליט"א הנה כל הזמנים הללו הלג אנשי כנסת גדולה תיקנו וגם התענית וגראה כי על נדחה לא חקנו וראי' מגמרא מגילה ה' ביקש רבי לעקור השעה באב ואמר ר"ש לא כך היה המעשה רק שנפל ת"ב בשבת ואמר רבי הואיל וידחה התוס' ולא הורו לו חכמים ומקשה התוס' הא"כ סלקא דעתך ארי' רצה לעקור תשעה באב הלא אנשי כנסת הגדולה תיקנו (על תענית נדחה להתענות ועל זה לא שייך תי' התוס') ואין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אא"כ גדול ממנו, ותי' התוס' כי הוא רצה לעקור מיום החשישי ולקבוע בעשירי כמאמר ר' יוחנן ע"כ וקשה מה אמר הגמרא שנדחה היה ורצה לעקור הלא סוף כל סוף רצה לעקור מה שתקנו אז אנשי כנה"ג אם נימא שגם אנשי כנסת הגדולה חקנו על תענית נדחה להתענות ועל זה לא שייך תירוצ' התוס' שרצה לקבוע בעשירי ומזה נראה כי כנסת הגדולה לא תקנו על תענית נדחה רק אחר כך הדורות האחרונים הנהיגו להתענות ועל כן צריך שפיר קרא על י"א כי אז לא היה מתענין ע"כ ומש"כ יצחק שמעתי כי אדומיר שליט"א אמר בשם הגה"ק ר"י ווארקער טעם על הגמרא שמקדימין ליום הכניסה מפני שמספקין מים ומזון לאחייהם שבכרכין ובשום מצוה לא מצינו כזה כי הגמ' אוסר חסד לאומים חטאת כל כמה שצושי' צדקה הוא לגרמיהו עבירא וישראל להיפוך אם יסחרו עם חבירים כותנים להנות את חבירי וממילא הם גם כן מרוויחין וגם בעסקיהם כוונתם לשמים וכתוב ראשית גוים עמלק כי הוא שורש פורה ראשם, וכאן בפורים הוא עיקר לזכור מחית עמלק על כן אמר הגמ' מפני שמספקין מים ומזון ועושים להיפוך כעמלק ובזה יהיה מחייתו:

שמעתי

על שהיה חושך בבית גנב עצמו בזוית החדר שהרבי אכל שם והתנהג ברבנותו ושמע איך שהרבי היה אומר מי שמסגף עצמו וידע ומכיר עצמו, השאל ואבדון נעשים בעבורו, וכשמוע הר"ך זאת יצא לחוץ וככה מאוד ואמר אם כן אין שום עצה בעבורו חלילה ואחר כך החליט בעצמו לילך ולקבל צאתו לשלום כהרבי ודחפו השמשים אותו לחוץ ופתח הרבי הדלת וצוה להניח אותו לבוא אליו כי כבר די כי זאת עיקר הכוונה הית של הרבי לבכות במאוד:

חלב) שמעתי מר שמואל מאיר כי אדומיר שליט"א אמר כי הרבי מקאצק של אוהו לאמר הטעם על הגמ' (מגילה י"ב) שאלו את ר' שמעון בן יוחאי מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה מפני שנהגו מסעודה של אוהו רשע א"כ שבשושן יהרגו וכל העולם כולו יציצו אלא מפני שהשתחוו לצלם ע"כ הגמ', והנה מטעם הראשון שנהגו ע"כ שפיר התשובה היה להתענות אכן לטעם השני שהשתחוו לצלם מה שייכות יש התענית לשוב על מה שהשתחוה הלא התשובה היה צריך להיות על אותו מעשה בעצמו שעברו ואמר הרבי על הטעם כי אם היה רוצים גם עתה להשתחוות לצלם כמו שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר ה' ניצולים ולא היה צריכין להתענות והם כי התענו הראו לדעת שאין רצונם להשתחוות על כן שפיר התשובה היה התענית על אותו מעשה בעצמה שעברו ע"כ, ומש"כ יצחק שמעתי כי אדומיר שליט"א תירץ על קושי' העולם למה צריכין קרא על קריאת מגילה ב"א לפי ס' ר"ת י"ג זמן קהלה לכל הוא שתענית אסתר הוא והכל מתאספין הלא הא"כ משכחת י"א רק שנפל י"ד ביום א' הלא אז נדחה התענית ליום ה' שלפניו ואם כן גם כן י"א זמן קהלה

שיח שרפי קודש

120

הנפש שהיה לו אז והרב סיפר לי שמיד שהגיע תש"ו הריים ליד הקדוש אמר מניה וביה שטעות גמור היה להח"י הריים:

תל"ו עוד סיפר לי אדמו"ר שליט"א פעם אחת קרא הקדוש מטשעכינאור את השוחטים שלו שלא יקנו שמירה לפסח כי צריך לקמץ מצורכי גופו על השמירה כי מחירו גדול והשוחטים אינם רשאים לקמץ מצרכי גופם ע"כ:

תל"ז שמעתי מר' שאול פלושמן שלמד אצל הגאון ר' שמחה זצ"ל בגאמבין שהרבני ר' מענדל באראן נכד של הקדוש ר' בער מראדאשיץ זצ"ל תלמיד של הרבי מלובלין סיפר לו שבימי הח"י הריים נשמע שרוצים לגזור שריפה על הש"ס ושלח הח"י הריים אותו שהיה כחארש לאמר לזקינו כי כך וכך רוצים לגזור ונסע לזקינו בהשליחות ואמר לו זקינו, הוא חשוב (וכונתו על הח"י הריים) כי עם שאר הגזירות בין איך שויל פארטיג ע"כ:

תל"ח עוד סיפר לי ריש ששמע כי אמר הקדוש כי כל זמן שזקיני הלבונה יהיה קיים לא יקחו לעבודת הצבא וכן היה שמיד אחרי מותו לקחו לעבודת הצבא:

תל"ט עוד סיפר לי שר' מענדל הנ"ל סיפר לו כי זקינו בצודו אברך ורצה לנהוג בטכילות בכל יום והמפחח מהמקוה היה ביד הדאזאר וקי' לו לילך תמיד בלילה להדאזאר והלך על ידי פרצת הגג להמקוה פעם אחת הרגיש והיה נדמה לו שימשמשו בהמים ונפל פחד גדול עליו אף על פי כן מחמת שלא רצה לשנות ממנהגו פשט מלבושיו וטבל במרובה ומחמת הפחד היה רץ על ידי העליה צירוס לחץ ובכל פעם שסיפר זקינו המעשה היה אווזו לו חיל ורעדה ע"כ: שמעתי

תל"ג שמעתי מר' בונם ששמע מהג' ר' שמחה זצ"ל אב"ד נאמבין ששמע מפ"ק הק' ר' יוסיל בנו של מאור ושמש שאביו המאור ושמש נסע לליזענסק להר"ר אלימלך ועבר דרך ציר לאנצחוט במקום שגר שם מקודם הרבי מלובלין וביקש אותו הרבי שישבות שבת קודש אצלו והשיב לו כי אם ימלא משאלתו ישבות אצלו ודרש ממנו י"ב שאלות והביט בהשאלות והשיב לו כי איזה מהם היה יכול למלות והשאר כי אם היה יכול לאכול כל כך כהר"ר אלימלך היה יכול לבלא כל משאלותיו ונסע ממנו לליזענסק וראה שהניחו לו לחם גדול מאוד וקעה גדולה עם אוכל לפני הרבי ואמר הרבי העולם בזה הלשון סיבת הדבר שאוכל כעת זה מעט הוא על שהיה מתענה בבחרותו ע"כ:

תל"ד שמעתי מהמור"ר ירוחם שהאדמו"ר שליט"א סיפר כי הח"י הריים נסע לבראד וביקר בדרכו את הקדוש ר' ישראל'טשי ריזינער זצ"ל ובא הח"י הריים אליו בתוך הבאים ולא נילה עצמו אף על פי כן בבואו רמו הקדוש למשמשו שיתן להח"י הריים ספסל לישב והח"י הריים כתב לביתו לחבירו מנסיעתו בזה הלשון דרכן של חסידים לנשאות את רבם עד לשמי השמים וזה הוא העיקר והשאר הוא האנב ע"כ:

תל"ה מהרב דפה שמעתי כי האדמו"ר שליט"א סיפר לו על התש"ו שמוכא בתש"ו הריים תשרי ל"ג לכתוב שם פיגו והח"ר מחולק, לפני תקיעת שופר לקח הק' מטשעכינאור את התש"ו לידו והעביר עין עליו ואמר בזה הלשון איך בין דאך גירעכט והרב דפה שאל את האדמו"ר שליט"א הלא לפי ראות עין הצדק עם החולקים, והשיב לו האדמו"ר מי יודע מה חשבון

שיח שרפי קודש

סא 120

(תמג) פעם אחת הראה לו משכיל פסיקתא או ילקוט שכתב שם ששאל א' את ר"מ מקרא א' בטש בו ר"מ ואמר לו לא כתוב במקרא הכי ובאמת כן כתוב בקרא ופירש לו הגאון מניה וביה כי דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בעל פה על כן כששאל האיש את ר"מ המקרא בעל פה ושאל אותו ר"מ בתמיהו לא כתוב בקרא הכי בתמיה והאיך אתה אומר בעל פה:

(תמג) פעם אחת שאל אותו דייטש אחד להכעיס ביום התענית אם יתענה היום והשיבו כי הוא מקריב מנחה על דם חזיר כי מוצט הדם וחלבו על ידי הצום הוא כאילו מקריב מנחה כנאמר על ידי מיעוט חלבי ודמי יהיה כאילו הקרבתו מנחה וזה הוא בשאר בני אדם אולם אתה שאוכל טריפות ותזיר יהיה על ידי התענית כאילו מקריב מנחה על דם חזיר:

(תמג) ידוע כי הק' ר' פייווילע גריצער היה ידידים עם ר' זושא פלאצקער אך ר' זושא לא נסע להרבי מלובלין ור' פייווילע נסע לרבי מלובלין והזכיר את הר' זושא לפני הרבי ודחה אותו הרבי כלאחר יד כשנתן לו הקוויטעל בעבורו והוא על כי היה ידיד לר' זושא על כן גמר בדעתו להזכיר אותו עוד הפעם למחרתו בבוקר וכאשר נתן הקוויטעל בעבורו למחרתו התחיל הרבי לשבח אותו וקיבל הקוויטעל בסבר פנים יפות ואחר כך גידע לו כי אתמול כאשר דחה הרבי הקוויטעל באותו זמן בא צני אחד לר' זושא בפלאצק ושאל ממנו נדבה ואמר לו שהוא תלמיד חכם ואמר לפניו דברי תורה ודחה אותו ר' זושא הדית ולא נתן לו מאומה ויצא ממנו בפחי נפש וזו היה באותו זמן כשנתן הקוויטעל לפניו והרגיש אותו הרבי ע"כ הדחה הרבי הקוויטעל ולמחרת בבוקר שם ר' זושא

(תמג) שמעתי מר' בונם שר' שמואל סיפר כי בראדאמסק הי' מכיוון דירת בעל הבית אחד נגד חלון שוחט אחד וראה הבעל הבית שהשוחט בכל שבת מיד אחר האכילה הולך לישון עד לפת ערב וחזרה להבעל הבית והלשין לפני הקדוש ר' שלמה בעמים תפארת שלמה כי השוחט אינו לומר רק ישן כל היום שבת קודש והשיב לו רב תורה לך שאתהניתן אותו כי אני נהני מבלי לאכול בשר משחיטת מוצש"ק כי השחתי על שהשוחט יגע ועיף משבת קודש עתה אהנית אותי שספרתה לו כי השוחט יגמל וישבת ביום שבת קודש ע"כ:

(תמג) שמעתי מר' בנימין פרידמאן וכן מרבים כי הגאון ר' יאשע בער אביד בריסק היה מפורסם לחכם גדול על כן היה לו חמדי ויכוחים עם המשכילים וחכמים בעיניהם פעם אחת היה בחול' ב רחץ חמין וקיבץ מעות בעבור עניים והלך גם לדייטש אחד ושאל ממנו נדבה והשיבו שלא יתן לו ונתבהל הגאון מאוד על תשובתו ושאל אותו טעמו והשיבו כי הגאון אינו איש אמת כי חונף אותו (כי הגאון ידע כי הוא עומד בהאטעל צרכים ואכל טריפות והשיגו בעת אכילתו קערה עם בשר טריפה ובירך אותו הג' באפעטיס טוב כנהוג אם כן למה ברך אותו הוא על כי רוצה להחניפו והשיבו הגאון מניה וביה כי הלילה לא דיבר שקר ולפניו חונף לא יבוא רק יש שני מיני פושעים להכעיס ולתיאבון ומוכן כי להכעיס הוא גרע והוא ראה אותו שיושב אצל קערה גדולה עם טריפות ונראה שהיא להכעיס כי אין דרך העולם לאכול אכילה גסה כזה ומוכח שהוא אוכל רק להכעיס על כן בירך אותו עם אפעטיס יפה ויהיה לתיאבון וקבל הדייטש התשובה ונתן לו נדבה תגובה:

שיח שרפי קורשי

המקדש שנאמר בנה בניתי בית זבול
לך מכון לשבתך ואמר שקשה על זבולין
למה ביטל עצמו כל כך לגבי יששכר
לספק לו הכל ואמר למה זכה זבולין
לבנות בית המקדש בקרבו הוא על
שביטל עצמו והוא כי כל הנאולות
מכרח היה להיות מקודש מחיל עמלק.
לפני בית המקדש ראשון היה הריגת
אגג ולפני בית המקדש השני הי' מעשה
מרדכי ואסתר ולפני בית המקדש העתידי
יהיה מלחמות גוג ומגוג והתנא דבי
אליהו מביא שאליו קודם מותו קרא
לעמלק וצוה אותו שיכניע ויבטל עצמו
לגבי ישראל ועל ידי זה יהיה לו קיום
ומיין עמלק בדבר דאם כן יהיה מוכרח
לבטל עצמו ולא רצה להכניע עצמו
אדרבה להיטות נעשה שונא יותר
לישראל ואם כן זבולין היה החיפז
מעמלק שלא רצה לבטל עצמו והוא
ביטל עצמו על כן זכה להיות בהמ"ק
בנחלתו ע"כ:

תמו) האספו ואגידה לכם ביקש לגלות
הקץ וכו' ואמר על כי
ביקש לגלות הקץ היה אומר להם לאסוף
לאגודה אחת כי הטור אומר שהשלשה
שמונה עשרות משב"ק מרומים על
שלשה הגאולות אתה קדשת על שבת
בראשית ישמח משה על שבת מתן תורה
אתה אחד על לעתיד כי אז יהיה ה' א'
ושמו אחד על כן כשביקש ג'יית הקץ
אמר האספו שיהיה בבחינת האחדות:

תמו) שמעתי מא' כי הדובנער מגיד
היה אצל הגאון ברג
השבועות ואמר הג' חיקין ליל שבועות
והמגיד לא אמר רק למד בספר אחד
ושאל אותו הגאון למה לא אמר גם
הוא חיקין והשיבו במשל אברך אחד
אחר חתונתו איזה שנים היה דוחק
אותו חתנו למה אינו עושה עסק ושאלו
איזה עסק ממסחר אני אעשה לי ואמר
לו ש"ך בהשוק להביס מה שאחרים

עושים

וושא אל לבו לא די שלא נתן לו
מאומה עוד ביזה אותו ודחה תורתו
אשר אמר לפניו והצטער מאוד והלך
וביקש את העני בכל העיר ומצא אותו
וצוה אותו לומר עוד הפעם התורה
לפניו והתחיל לשבח את התורה ונתן
לו נדבה הגונה ופיסחו וזאת הרגיש
הרבי שמה על כן קיבל הרבי את
הקוויטעל בסבר פנים יפות ע"כ:

חנוכה תרס"ז

תמו) נזמר אדומיר שליט"א הגמרא
אומר ובשעת הסכנה מניחו
על שלחנו וכר פירש"י ובשעת הסכנה
שביום אידם אינם מניחים להדליק נרות
בבתי היהודים והתוס' פירשו שאינם
מניחין לישראל לקיים מצות, והב"ח
מוכיח כפירש"י דאם יהיה הפי' שגזרו
על המצות למה מניחין על השלחן
הלא בשעת הגזירה אפילו אעקתא
דמסאני יהרג ואל יעבור, ואמר אדומיר
שליט"א דהא קשה לדעת הרמב"ם
שיהרג ואל יעבור הוא רק על ל"ת
אבל אם גזרו על עשה יעבור ואל
יהרג אם כן קשה הלא כאן אמצות
עשה, ות' כי י"ל הטעם דרק א"ל"ת
יהרג ולא יעשה כי אם גזרו א"ל"ת
סיעבור ואם יהרג לא יעבור אבל בעשה
אם גם יהרג מה יתכן הלא גם כן לא
יקיים העשה וזה נחא בשאר מצות
עשה אולם כאן עיקר מצוה היא לפרסם
הנס ואם יהרג יהיה מזה פירסום הנס
וניחא ראית הכית ודו"ק, עתה ראיתי
בנימוקי יוסף סנהדרין פרק זה בירר
שאומר שם בזה הלשון אם יוכלו לכופו
לעבור אם כן מה לו למסור נפשו הלא
גם כן יוכלו לכופו וזה הוא במצות
עשה דשב ואל תעשה הוא: - המד רבה
שמות אומר וזבולין על שם גאולת
ישראל נקראו זבולין על שם שהשכין
שכינתו בקרבם ואין זבולין אלא בית

אולם שעולה בה ריח טרחון ע"כ:

שמות

תנ" (תנ) שמעתי שאמר אדמו"ר שליט"א אצל השלחן בזה הלשון כשהייתי בגור אמר החי' הרי"ם לר' ברוך שטייטשנער, ברוך, זכור אתה כשהיינו בקאצק מה שהיה אומרים בקאצק כי הסדרות האלו צריכים לעיין בו כבהלכה ותוספות וסיים האדמו"ר שליט"א כי מבואר בהן שאם מברין הלכה גם האיש נעשה מבורר בעצמו ע"כ והיא צ"י יגיעה שאדם מייגע בו על ידי זה נעשה הנוף מבורר והימים האלה העיקר לברר בו רע מהפוב כמבואר בספרי המקובלים ע"כ:

תנא) ערך אמר כי בכל הגלותים היה הישראל מפורד ומפורד רק בגלות מצרים היו כולם במקום אחד בגושן ואמר נראה לי על שהיה קודם מתן תורה אם היה חלילה מפורדים לא היה להם תקומה חס ושלום אולם בשאר הגלותים שאחר מתן תורה התורה מאחד ומאגד אותם אולם במצרים הי' מוכרחים לאסוף עצמם ביחד וזה היה כקוץ בעיני פרעה כאשר אמר הגה"ק ר' דוד לעלווער מה שאמר פרעה לא תאספון נכתב באלף והפירוש לשון אסיפה ואסיפה הזאת לא היה יפה בעיני פרעה כי ידע שהיא לרעתו אולם אחר כך נאמר ויטח העם כי אז אחר שנתבשר להם הגאולה והיה ברור להם שיגאלו היה כמו שהיה גאולים כבר ולא הויק להם הנפיצה ע"כ:

תנב) שמעתי מר' שמואל מאיר כי אדמו"ר שליט"א סיפר כי אכיו הרב מביאלע בא לקאצק וקיבל שלום וצוה הרבי לאמר חידושי תורה שחידש ואמר חידוש טוב ודחה הרבי אותו בשתי ידיים ונחלש דעתו מאוד

עושים יעשה גם הוא והלך להשוך וראה שלשני החנונים תולים הפצים שונים וזה הוא מסחרם והלך גם הוא שבר חנות ותלה לחוץ לפני החנות איזה הפצים ובפנים החנות לא שם מאומה ובאו קונים להחנות ולא היה לו מה למכרם ובא להתודעות על מסחרו וסיפר לו שעשה כשאר חנותים ולו אין פדיון וצפץ עליו חותנו הלא שוטה אתה שאר חנונים מה שתולים לפני החנות הוא רק סימן להראות מה שיש למכור בהחנות פנימה ולא שדי להם בזה, כן תיקון הוא רק התחלת פרשיות וסוף פרשיות והוא רק כסימן מה שהוא בתורה כולה ולכבודו הגאון יש כל התורה טוב לו גם הסימנים אבל אני איני יכול לצאת לבד בהסימנים:

תמח) מר' ירוחם וכן מר' פנשה שמעתי כי אדמו"ר שליט"א סיפר להם שהגה"ק ר' משה מיכל פביאלע היה מתפלל בכל יום רק מיוצר אור לבד ואף על פי כן היה שוהה בתפלה שעות אחדות ופעם אחת בהיותו בקאצק התחיל להתפלל מהללויה והרגיש הרבי מקאצק ואת והבין שלא יהיה יכול לגמור התפלה ושלה לו כוס י"ש וממתקים להשיב לבו ונעשו באמצע התפלה:

תמט) ומר' פנשה שמעתי כי הי' מנהג הר"ר יונתן ליקור כוך בבית הכסא לציין בו שלא יהרהר בד"ת וקרא, כי הסבך אם שופכן בשר בחלב יחד על הנטיפות יגדלו יפה ומרהר וכשבא לביתו אמר שעתה מיושב לו הסמוכות הכי ראשיה בכורי אדמתך, לא תבשל גדי בחלב אמו כי על ידי בביח יוכלו הפירות להתבשל מהרה עכ"ז לא יעשו כן והבן ואמר התורה הזאת לפני, ואחר כך סיפרו התורה והשבחים שנתן לו הקדוש הנ"ל לפני הרבי מלובלין ואמר התורה טובה היא

את התורה סאד בבית המדרש ואמר כי גאון נפלא הוא ושמע זאת ר' יחיאל פישל בנו וסיפר זאת לאביו ואחר כך היה האדמו"ר שליט"א בפנים החזות אצל הרבי ואמר לו תורה פשוטת וזאת היה לכפות עצמו ממנו כי קשה היה לו על ששיבח אותו בבית המדרש צ"כ:

תנה) מהאברך אהרן שמעתי סגרא מהרי' מקאצק מה שכלי חרס מטמא מחוכו ולא מנבן כי הטומאה הוא על כלי חשוב ולא על פשוטי כלי עץ כי הטומאה יוכל לדבק עצמו רק בדבר חשוב אולם כלי חרס אין לו חשיבות רק מה שיש לו תוך ונוכל להשתמש בו לכן אינו מטמא רק מחוכו צ"כ:

תננ) ר' וואלף מסטריקאוו בכל פעם שבא לקאצק היה מוכרח לאמר לפני הרבי דבר חידוש מאביו הקדוש פעם אחת לא היה לו מה לאמר וצוה הרבי ליסע במכיוון לביתו ולהביא דבר חידוש וחזר דרך ווארשא וביקר את החי' הרי"ם וביקש אותו החי' הרי"ם אם יסע בחזרה יבקר גם כן אותו עוד הפעם ובחזירתו אמר החידוש שחידש אביו ואמר החי' הרי"ם כי הרבי מקאצק יהנה מזה כי טוב מאד וכאשר יסע לביתו יבקר גם כן אותו ויספר לו מאמר הרבי ונסע לקאצק ואמר לו החידוש ודחה אותו ובחזירתו ביקר את החי' הרי"ם וסיפר לו ואמר לו החי' הרי"ם מה הוא תמוה מה שאנו מוכרחים לעבוד כל היום הוא סוקר בסקירה אחת צ"כ:

חידושים מאדמו"ר שליט"א מסאכטשוב

תננ) אמר הקביה הביא עלי כפרת על שמעתי את הירח כל המפרשים מתקשים בזה למה הכפרה חלא

מאוד אחר כך אמר דלורה לפני בנו אדמו"ר שליט"א ושיבח אדמו"ר מאוד התורה וסיפר לאדמו"ר כי הרבי דחה אותו ב'א' ולא אמר לו הדחיית התיותא על כן אמר אדמו"ר ל'ך לחדרו פנימה ולשאל אותו מה שהוא מדחה אותו ודחה הרבי גם את האדמו"ר ב'א' ואמר לו בקול רם אתה חושב שרא אני לפניך כי אביך מסר אותי לפניך איני ירא לא לפניך ולא לפני אביך צ"כ:

תננ) האדמו"ר שליט"א התחיל לשבח את הרבי מקאצק וסיפר לאחר מחלתו של אדמו"ר שליט"א והי' עורנה חלש מאד וצוה הרבי אותו שלא יתפלל ביום כפור בבית המדרש רק בחדרו וזה היה פעם הראשון שראה את הרבי בעת שהיה מחפץ כי מצולם לא התפלל הרבי בבית המדרש רק חדרו היה פתוח לבית המדרש והוא היה עומד ומתפלל וכל אדמי' הי' מפתח מאד להביט איך שהוא מתפלל וזאת היה בפעם הראשון שראה אותו מתפלל והי' עומד לפני שטענדר וסידור עבה הי' מונח על השטענדר ושום תנועה לא עשה בעת התפלה מי שלא היה מכיר אותו היה חושב כי בעל הבית פשוט עומד שם כמו עץ והאדמו"ר שליט"א היה אז מעיין בעת התפלה בענין עמוק מאד, לאחר תפלת כל נדרי הלך הרבי לאדמו"ר וברך אותו יום טוב טבא ונתן לו פעטשיל בהיד על הלחי ואמר לו אתה חושב שאינני יודע מה שאתה חושב ואמר כל הענין שחשב מראשו ועד סופו וסיים האדמו"ר על זה מזה נוכח לראות את גדלו וקדושתו שיוכל להתפס אף מחשבה שמלאכים אינם מבינים והאדמו"ר בכה כשסיפר מעשה:

תננ) עוד סיפר איך שהרבי מאלכטנדר רצה להטמין עצמו בפניו פעם אחת אמר לו תורה ושיבח האדמו"ר

שיח שרפי קודש

פרשת תולדות

תנ"ס) במאמר יעקב ליצחק קום נא אבי ואכלה מציד, והנה רש"י משתדל עצמו לתרץ את כל מאמר יעקב אבינו ולסלק כמנו האשמה שדיבר הלילה שקר והמאמר ואכלה מציד לא תירץ כי גם זאת שקר ה' כי הוא לא ציד מאומה, ותי' האדמו"ר כי הכוונה היא שאכל מציד שצד וריממו אותו (ש"ד כי ציד בפיו) כי כן מצינו בנבעזנים ביהושע ט' כתיב ויקחו מצידם ופירש"י שצדו וריממוהו אותו ודריק:

תנ"ס) בקידוש נאמר אשר קדשנו במצותיו אם כן מוכח שזו הוא ברכת המצוה והיה צריך להיות הדין לקדש ערב שבת סמך לחשיכה כדין ברכת המצוה שהיא עובר לעשותן:

תסא) גם למה לא נברך ברכה על התענית כי הוא מצוה על זה תירץ שהוא בשב ואל העשה ע"כ אח"כ שמעתי מר' יצחק חיד ר' חיים מרדכי נ"י שאמר זה בשם האדמו"ר מגור זצ"ל כי אמר מה שכתוב בשלחן ערוך שיקדש מיד בבואו לביתו הוא משום שברכת המצוה ולא ידעתי ברור:

תסג) יעקב אמר הבה את אשתי ואבואה אליה ומקשה רש"י וכי קל שבקלים אומר כן וכי אמר שהנה לבן היה היסוף מסטרא קדישא ורצה לחפש איש גדול כיעקב ולמשוך אותו ברשתו לכן אמר טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר רצונו מלאיש שהוא מסטרא אחרא ר"ל יעקב ברוב תמימתו אמר לו במכין לשון זה לרמאות את לבן הרמאי שיחשוב כי כבר משכהו אחריו ונהפך להיות כמוהו ועל ידי זה נתן לו בתו:

הלא הלבנה בעצמה טענה אי אפשר ששני פלכים ישחמשו בכתר א' ומוכרח היה למות את אחד משניהם ואמר האדמו"ר שליט"א הנה רש"י בבראשית אמר על פי דרש על ה' ויבדל בין האור וצבין החושך ראה הקב"ה שהאור אין ראוי לרשעים גנוז לצדיקים לעתיד לבוא על כן אמר הקב"ה הכיאו עלי כהרה על שמעטתי את הירח וא"ת קושית הלא היה אפשר להגדיל החמה לכן צוה כביכול להביא הכפרה ודריק:

תנח) הדין אם עד אחד יודע עדות לאשה שמת בעלה והשביע אותו לבוא ולהעיד ויעלם עדותו הלא יהיה מחויב קרבן שבועה כי יכול בעדותו להביא לה ממון הכתובה כי אין העד מחויב קרבן שבועה רק אם היה יכול בעדותו לחייב ממון ופקפק האדמו"ר מה יהיה הדין אם להיורשים יהיה גם כן ידיעה מצד אחד שיודע שלא מת אביהם והשביעו אותו אם יהי מחויב קרבן שבועה הלא היה יכול בעדותו להרוויח להם ממון הכתובה ואמר שאינו מחויב כי עדותו אינו מועיל לפוטרו ממון רק לסלק עדותו של האשה אף שממילא יהיה פטורים ממון הכתובה לא איכפת לנו בזה ומוצא מקור דין זה מחידושי הר"ן ריש בבא מציצא שאומר אף להשיטה שצד המסייע אינו פוטר משבועה דאורייתא רק משבועה דרבנן זה הוא בשבועה שנחייב על פיו אכן בשבועה שנחייב ע"י עד אחד או עד המסייע שפיר פוטר אפילו משבועה דאורייתא כי הוא אינו פוטר אותו משבועה דאורייתא רק מסלק עדותו של הראשון אף שממילא יהיה פטור ע"י משבועה דאורייתא לא איכפת לנו על כן גם לצנין דאורייתא לאמר:

כן ודריק:

לחנוכה

חסד מה שנתקן להדליק נרות להזכיר
 גם המנוחה ולא נתקן לעשות
 זכר אחר להזכיר הנסים אחרים שנעשו
 אז כי כתיב נר מצוה ותורה אור, והנה
 חכמת היוונים היה גדולה בימים ההם
 והם שאמרו שהחכמה הוא עד ששיג
 השכל ומה שלמעלה מן השכל לאפס
 יחשב לכן אנחנו מאמינים בני מאמינים
 לכן חושבים כי אור התורה למעלה מן
 השכל הוא והנה נר מצוה הוא סך
 המצוה מן התורה אם כן התורה למעלה
 מן השכל כי המצוה יקבל השפעה מן
 התורה והנה המנוחה ירמו לאור התורה
 ואם זה בעצמו מצוה שנצטוו להדליק
 נרות המנוחה מוכרח שיש עוד למעלה
 אור שהמנוחה מקבל השפעה ממנו
 ובוזה נצחו את היוונים שהראו להם
 כי יש עוד אור למעלה לכן הותקן
 דחוק להזכיר גם זה כי בזה נצחו את
 היוונים :

חסה פעם אחת בראש השנה בשה"ע
 דחקו עצמם העולם לשמוע
 התורה מפיו הקדוש אמר מה להם
 לדחוק עצמם כי הנה התורה מה שהרבי
 אומר אז ממשיכים החסידים המאמינים
 בו מלמעלה וכאויא משיג מה שהוכן
 בשבילו לפי השגתו אם כן מה להם
 לדחוק עצמם כי כל השומע ישמע בלי
 דחוק :

חסה פעם אחת דיבר מעניני לימוד
 התורה אמר בכל אופן
 שלומד האדם טוב הוא וסיפור כי הצדיק
 מנעשכיו ר' מרדכי זצ"ל בעת הסתלקותו
 סמך את ידיו על אחד מראשי חסידים
 שינחל אחר הסתלקותו עניני חסידות
 וברכותיו במדת הנצחון בהתורה ע"כ
 והנה מדת הנצחון גרועה מאוד עכ"ז
 בלימוד התורה טוב הוא :

חסה שמעתי מר' אשר גוטמאן בשמו
 למה נתקן לעשות זכר

לגם המנוחה לבד ולא לשאר נסים
 שנעשו לכו אז ואמר האדמו"ר שלישי"א
 כי הנה היוונים היו חכמים גדולים
 כנראה מסכי דבי אתונא והם מסטרא
 אחרא כי זלפיז עשה אלהים ויש להם
 מעמד קיום אם יש להם אחיזה בקדושה
 והנה למה אמרו חז"ל על יינם ולא
 על שמנם כי ביין יוכל להיות להם
 אחיזה ולא בשמן כי שמן צריך למנוחה
 וקדושה גדולה הוא על כן לא יוכלו
 להאחז בו והנה היוונים על שהכמים
 גדולים היו והיה להם כח גדול בסי"א
 ורצו לתפוס מקום גם בשמן וזה טמאו
 כל השמנים והנה הם היה עוים ככל"ים
 עזי נפש שהקשו מצחם לנצח את חבירו
 חמיד ומצינו בגמרא כי בגדי כהונה
 מכפר על דברים הרבה והציץ שהיה
 כתוב בו השם היה מכפר על עוונת מצח
 והם בעונותם רצו להתגבר ולנצח גם על
 השמן ובוזה שהדליק המנוחה נצחו
 החשמונאים אותם ובוזה מדויק ולא
 מצאו אלא סך אחר שהיה מונח בחותמו
 של כהן גדול וחותרו היה השם של
 השי"ת ובוזה נצחו אותם כנ"ל ולזה אנו
 עושים זכר למנוחה לבד כי זה היה
 גם גדול ורוק :

אמר בדרך הלצה על מה שנוהגין
 לצחוק בחנוכה כי אנו מדליקין
 בפנים והדין הוא רק אם הבני בית
 עודם נעורים ואינם ישנים רק אז
 מברכין על הדלקה ולא כשהם ישנים
 על כן נוהגין לצחוק כדי שלא ישנו
 התינוקות :

חסה בתנא דבי' אליהו פליגי אם
 העולם נבראת בשביל
 ישראל ונתנה להם התורה ללימוד ולעשות
 וחר אמר שהעולם עיקר נבראת בשביל
 התורה וישראל אחר כך נבראו וז"ל
 שנראה שהעיקר נברא בשביל ישראל
 כי הוה כל גם הוא יוצא מהסדר הטבע
 שחקק היוצר שהעולם יתנהג על פי
 דרך הטבע כמו שהעבירה הוא יוצא

שיח שרפי קורש

ונגזרים אחרי הימים הראשונים כמו שמהר"ל אומר מה דכל מועד נתקן בו דבר מצוה ולכן שבועות כי נגזר אחר הפסח מכש"כ בחנוכה שזמן אחד הוא: הקשה מה שאנו עושים וזכר למנוחה הלא המנוחה היה בפנים בבית המקדש ואנו עושים בחוץ הוא על שהמנוחה השפיע ונתנה אורה לחוץ ועל זה האור שנשפע לחוץ אנו עושים זכר, הנר מורה על השגחה שהאדם יהיה משגיח על עצמו ויפשט במעשיו והנה החומר אינו רואה חסרונותיו כי דרך איש ישר בעיניו רק הנשמה שהוא חלק אלהי ממעל הוא משגיח על חסרונות הגוף ואם הנשמה משגחת על הגוף גם הוא מושגח ממעל כי הוא חלק ממעל ויש חיבור ביניהם וזה הפירוש הוא בזכרי ד'י שבעה אלה, יורה על שבעה קני המנוחה:

תעא עיני ד'י המה משוטטים בארץ הכוונה שהמנוחה יורה אם האדם משגיח על עצמו מושגח גם כן ממעל כמדתו:

מהסדר שסידר הכורא לכן עבירה הוא על שמשנה מטבע שטבע היוצר א"כ כל נס עבירה הוא א"כ למה נעשה נס כיון שעבירה הוא אך י"ל על שפיקוח ופס הוא אם כן נראה אם נאמר שהעיקר הנס היה בהמנרה כדי שיהיה לנו היום מצות נר חנוכה איך נעשה עבירה כדי שיהיה מצוה אלא ע"כ שהעיקר הנס היה בשביל ישראל והישראל הוא עיקר ובוזה הראו להיוונים שהישראלים הם העיקר ובשבילם נברא העולם:

הע) גם הקשה למה אנו אומרים והדליקו נרות בחצרות קדשך הלא המנוחה עמר בבית המקדש אף להרמבים שאמר שהמנוחה אם הדליקו מבחוץ כשר הוא אבל לכתחילה בוודאי צריך להיות בבית המקדש:

גם מה רבוחא היא אם נצחו המצטים את המרובים הלא כך דרכו של איי להחזיק מועט את המרובה, ימי חנוכה נמשכים בטבת והלא הוא חודש מסולא בצרות כעשרה בטבת וכדומה ואמר שהימים האחרונים נמשכים

חדת נפלאים ושיחות נוראים דברים יקרים טובים ונחמדים מזהב ופסו רב מאד מתוקים ובהירים המאירים כספירים מה ששמעתי מאז מפה"ק אבא מורי הרב הגאון הקדוש מופה"ד ציס"ע אספקלריא המאירה שה"ת מאה"ג אור סמיר ונעלם מפורסם בעולם כל רז לא אנוס לי וכו', מרן ומארזן רבינו חיים זצוקלה"ה זכותו יגן עלינו ועכ"י אכ"י שהיה מפורסם בעולם בשו"ה הקדוש והטהור אדמו"ר מדאברין פלאצק ולבסוף ימיו בפה קראשנעוויץ יע"א ואה"ק נשבה ועלה לשמימה ביום א' לירח טבת שנת תרע"א לפ"ק נבגים בעהמח"ס, נתיבות חיים, משנת חיים, פרי חיים, צדקת חיים, שנות חיים, נשמת חיים, אור חיים, מאירת חיים, ועוד בן ל"כ אאמיר זקני הגה"ק מופה"ד אור עולם ציס"ע כקש"ת מוהר"א זצוקלה"ה וי"ע ועכ"י אדמו"ר מפלאצק וויסקיט יע"א בעל המחבר ספרים יקרים, דבר אליהו על כל ד' השיע, אזור אליהו, משנת אליהו, מנחת אליהו, סערת אליהו, נפש אליהו, חורת אליהו, ציון אליהו ועוד ועוד, שנסתלק ועלה לכסא כבוד כיה דיריח סיון תרמ"ו נבגים זכותו יגן עלינו ועכ"י:

המשך מה שנדפס בהספר ששיק ח"ש דף מ"ח בשמו הקדוש

פרשת וישב

תצוה בפסוק י"ז ויחנכלו אותו להמיתו על זה ואמר רש"י הקדוש אותו כמו אתו עמו כלומר אליו ועל זה הקשה כ"ק אאמור הגה"ק זצ"ל זכותו יגן עלינו מה רש"י מחדש ע"ז, ושמעתי מפכ"ק וצ"ל ה"ה זכותו יגן עלינו ענין נפלא ורמו לרש"י הקדוש כי במקום אחד מצינו לא נעשה עמו דבר ובמקום אחר מצינו והשיב את הפקדון אשר הפקד אתו ועתה אתי שפיר אתו מהנ"ל ועמו מהנ"ל הכל נחשב כמו שהיה כלומר אליו עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת מקץ

תצוה ייהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם והנה עומד על היאור על זה אמר כ"ק מחו' ושב הגה"ק מפרשיסחא זצ"ל זכותו יגן עלינו בזה"ל יעדערער יוד זאָל מאַכען אַ ענדע צו די פערשלאפענע יאהרען נאר צו טוהען אלעס בהתגלות וואַכענדיג דאס הייסט תשובה אין זיך אבשטעלען ביי דעם ליכטיגקייט עומד על היאור נר מצוה ותורה אור עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת ויגש

תצוה בפסוק אדניי שאל את עבדיו היש לכם אב או אח הש"ת פרענס זיינע יודעליך עטף ווייסט אז עטף האט אייביג אאדון אבער עטף האט ביי ענק פריינדשאפט ענטפערין מיר יודעלעך, ונאמר אל אדוניי יש לנו אב זקן וילד זקנים וכו', מיר האבען איהם דעם אלטען טאטען ווייסער פון

פרשת תולדות

תצוה בפסוק ט"ו וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום שלשמים וימלאום עפר, ואמר על זה כ"ק אאמור זצ"ל הנ"ל בזה"ל, אונזער הייליגער מחותן האט געזאגט הוא כ"ק מחו' ש"ב הגה"ק אור עולם מרן ומאורן רשכבה"ג נקש"ת רבינו שמחה בונם מפרשיסחא וצ"ל ה"ה בשם הרבינו היהודי הקדוש וצוקלה"ה און געטייטשט די הייליגע ווערטער די עבדי אביו האבען געוואלט נאר מציא זיין א מקור צו שפען פיהל תורה ויראה מים חיים הייסט דאס כידוע, אבער ליידער די שלשמים האבען דאס אלעס געמאכט פאר א סתם דאס איזט גארנישט אין פערשיט מיט ערד וד"ל עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

ל ש ת ויצא

תצוה יעקב אבינו ע"ה"ש בקש להשי"ת שיתן לו לחם לאכול ובגד ללבוש, על זה אמר כ"ק מחו' ש"ב הגה"ק זצ"ל מהנ"ל אין פלוג ועהט אויס דיוצט א קליינע בקשה א, ברויט א קלייד אבער בעקבחה דמשיחא וועט זיין אלעס פון די גרויסע זאכען אין בקשות. ועתה ראינו בחוש עין שנתקיים אמרי פי צדיק עכ"ל:

פרשת וישלח

תצוה ע"ז מפורש רש"י הקדוש מלאכים ממש ואמר ע"ז כ"ק אאמור זצ"ל זייע בשם מחו' הגה"ק זצ"ל מפרשיסחא זי"ע א יוד א טובה צו טהון פון עשו הרשע מעג מען מטרית זיין אפילו א מלאך אויך עכ"ל ודפח"ח:

שיודע איך שחטא ולא נמצא אצלו שום ספק והולך בלב גשבר ונדכה ומתחרס על חסאיו ובצבור זה לא צריך רק דנקא ולא יותר ועושה תשובה בודאי אבל באם שהולך בספיקות שלא חטא ועושה את עצמו כנקי ודיל לכן צריך הגנה להביא על זה קרבן של מעה כסף כי ספק גרע מודאי עבירה לכן על זה פירש המדרש ברש"י הגיל אתם אומרים פן ירבה שהספיקות ירבה אצל בני ואני אומר כן ירבה שהבירור והודאי ירבה בישראל כי כן מרמז על אמת ודאי כי כן בנות צלחת דוברות עכ"ל ודפח"ח והמבני נא"ה עיין בספרי תפארת היהודי אות כ"ה הפן קאי על חקירות וחכמות לעבוד את השי"ח בחכמות בלא אמונה וזה מכניס ספיקות בלב בני אדם, וכן פ"י הפסוק פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה עיין שם בשם היהודי הקדוש זי"ע:

תם) עוד מכ"ס אאמיר זצ"ל וזכורו יגן עלינו ועכ"י ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויועקו ותצל שועתם אל האלהים מן העבודה והקשה על זה כ"ס הגה"ק ש"ב מחי הרבי מפרשיסחא זצ"ל למה צריך לכתוב ב' פעמים מן העבודה כי לפי רהיטא נראה כמיותר וכ"ס אאמיר זצ"ל השיב בשבת קודש בשלחנו הטהור לפני המסובין אצל להקשיב דברי תורה ראש קדשו שמפיק מרגליות כי זאת גלוי וידוע כי הבני היו משוקעים בחומר ובלבגים כל כך שהעבודה קשה להם שהכביד עליהם יותר מדאי כי בתחלה ויאנחו בני מן העבודה ויועקו מרוב העבודה ממש שנתן על צוואריהם להשי"ת שיושיע להם ואחר כך כתיב ותצל שועתם אל אלהים מן העבודה שהיה צריך להיות עכ"פ אל אלהים ולא שהעבודה יהיה לבשר ודם רק שעבודה יהיה לאלהים לעבודה אלהים יח"ש ודיל עכ"ל ודפח"ח והמבני:

פן לאננע יאהרען אשר חסדי ד' לא חסנו כי לא כלו רחמיו הוא היה והוא בזה והוא יהיה בתפארה מיר וענען פערגארט גארישע קינדער מיר ווייסען גישט ווי אונץ ברויכען דין צו שאניווען דעם אדון העולם עכ"ל ודפח"ח והמבני:

פרשת ויחי

תצח) ויחי יעקב בארץ מצרים, יעקב האט געלעבט אין מצרים אין גרויס צער ויגון כידוע שבע עשרה שנה שנה, ביי איהם איזט געוועזן אלעס גוטעס מקבל באהבה וברצון הטוב שבע עשרה שנה כמנין, טוב"י עכ"ל ודפח"ח והמבני ויעיין בספר, תורת משה" להגה"צ זצ"ל זכותו יגן עלינו בעהמ"ח ספר חתם סופר ועוד ספרים הקדושים ואכמ"ל:

פרשת שמות

תצט) בפסוק פן ירבה על זה אומר רש"י הקדוש מדרש הקדוש אתם אומרים פן ירבה ואנכי אומר כן ירבה וכו' ועל זה הקשה ש"ב מחי הגה"ק זצ"ל מפרשיסחא זכותו יגן עלינו למה נפ"ס אם פן או כן כי הכל אחת היא ופעם אחת בשלחנו הטהור כ"ס אאמיר הגה"ק זצ"ל וי"ע מפה קראשנעוין בשבת קודש הגיל לפני קהל חסידיו הבאים אליו להסתופף בצלו הקדוש מרחוק ומקרב כי היה הרצון אצל פרעה הרשע להרבות אצל בני ישראל ספיקות בלבם ונשרש בתוכם את המדה זו הגרופה ר"ל כדי שלא ידעו איך לעשות תשובה על זה כידוע ואמר רא"י נפלאה לזה מהריבנו יונה ברכות ששאל שם מדוע על ספק עבירה מביא אדם חטאת קרבן של מעה כסף ועל ודאי חטא מביא אדם קרבן רק של בית דנקא, ועל זה השיב כי באם

שיח שרפי חודש

פרשת וארא

לכן אצל המוציא כתיב בלשון יחיד כי הראשון שהוציא רק חייב אבל השני פטור אבל אצל לשון השבר כתיב לא תשברו בו בלשון רבים כי יש שבר אחר השבר ואפילו מאה כולם חייבים עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת בשלח

תפח' וחמשים עלו בני ישראל ועל זה אמר כ"ק אדמו"ר מחו' ושי"ב הרבי מפרשיסחא זצ"ל יודעו ברויכען צו גייען למעלה מעלה, עליו גייען ארויף עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת יתרו

תפח' ובספרי מצינו על זה אמר רב פייס גנאי למשה רבינו עם ששים רבוא ישראל שלא אמרו שירה עד שבא יתרו ואמר שירה, והדבר לפליאה עד למאוד, ופעם אחת שמעתי מפכ"ק אאמיר זצ"ל שאמר תירוק בפרדיס בערך ב' שעות כדרכו בקודש בלשוננו הטהור וכעת אכמיל:

פרשת משפטים

תפח' בפסוק כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם, ועל זה אמר כ"ק מחו' שי"ב הגה"ק מאוה"ג מוהרש"ב זצלה"ה מפרשיסחא זי"ע ועכ"ל בזה"ק, ועקס טאג אין די וואך צו ארבייטען אין דעם זיבעטען טאג שבת וינפש איו שבת קודש כילו לדי עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת תרומה

תפח' בפסוק וי העמודים ותשקיהם כסף וכ"ק אאמיר גאון הגאונים

תפח' בפסוק והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והקשה על זה מחו' שי"ב הגה"ק רבן של כל בני הגולה מוהרש"ב זצלה"ה מפרשיסחא זצ"ל זכותו יגן עלינו מדוע לא נכתב עבדות או לשון אחר רק מלשון סבלות, ועל זה השיב קדוהנ"ל זי"ע כי בחחלה השעבוד היה אצליהם קשה הדבר ואחר כך גם כן הרגלו אצליהם והיה אליהם כהרגילות כי הרגל נעשה טבע ואחר כך כאשר השית ראה שהם רגילים לעבדות פרעה ומשוקעים היו בחומר ובלבנים ולא הרגישו ואמר והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים בלשון עטף קאנט שוין טובל זיין די מצרים טויג ניכט מעל איך ענק אויס לייזען עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

תפח' רש"י הקדוש מפרש על זה וארא אל האבות ועל זה אמר כ"ק הגה"ק מחו' שי"ב מפרשיסחא זצ"ל זכותו יגן עלינו איך האבע מיך בפוויזען עטף ואלס וויסען וועהר איך בין, אלי אבות עכ"ל ודפח"ח והמב"י:

פרשת בא

תפח' בפסוק ולא תוציא מן הבית חוצה ועצם לא תשברו בו, ועל זה הקשה מחו' הגה"ק מרן הרש"ב זצ"ל מפרש סחא זכותו יגן עלינו למה נכתב ולא תוציא בלשון יחיד ולא תשברו בלשון רבים, וכ"ק אאמיר הגה"ק מוה"ד מרן ר"ח זצלה"ה זכותו יגן עלינו השיב בשלחנו הטהור הקושיא הנ"ל בטוטר"ד כדרכו בקודש כי מצינו במקום אחד בירושלמי ובעוד מקומות בש"ס בבלי בזה הלשון אין מוציא אחר הכוציא אבל יש שבר אחר השבר וממילא לפי זה אתי שפיר דברי הג"ל

מהכא שמוכרח להיות הכל בבית אחת
 ורצוי ומקור להרמב"ם ז"ל ואכמ"ל
 וא"ש :

פרשת ויקרא

חצא) ויקרא אל משה א' ועירא כתיב
 ועל זה אמר כ"ק מחו'
 שאר בשרי הגה"ק רבן של כל בני
 הגולה מוהרש"ב זצ"ל מפרשיסחא
 מחמת שמשה רבינו היה עניו ושפל
 מאד וקטן אצלו לכן נקרא בא' ועירא
 בשביל שהיה זעיר ויקרא אל משה
 עכ"ל ודפח"ח והמביי :

פרשת צו

חצב) בפסוק ולבש הכהן מדו בד
 ומכנסי בד ילבש על
 בשרו ואחר כך והוציא הדשן מחוץ,
 מרומז על התשובה כי אדם יסודו מעפר
 עכ"ל ודפח"ח והמביי :

הכ"ד ידירו עוז דשו"ט באה"ר ואה"ע
 הכותב למען המצוה והשלום ש"כ
 לנצח מאז, הצעיר שמחה בונם לערמאן
 בהגאון הקדוש ד'בן של כל בני הגולה
 מוהר"ח זצ"ל זכותו יגן עלינו ועכ"י
 נכד ל"ק יקני הגה"ק מאוה"ג מרן
 ר"א זצלה"ה זכותו יגן עלינו ועכ"י
 ונכד לרבני אשלי רברבי צנתרי דדהבא
 הב"ח, הט"ו, השל"ח, והגרא"י ובעל סדר
 גיטין וחליצה והתחווה הקדוש הנקרא
 בפי כל בשם הרבי מל"ג"ן זכותם
 יגן עלינו ועל כל ישראל :

בשבת תשובה

חצג) כמדומה לנו שהיה עוד משכן
 קדשו אז בפלאצק בתוך
 הרבה דברי תורה שאמר, אז בכה
 בבכיות רבות שובה ישראל עד ד'
 אלקיך בזה"ל טוץ חשוכה יודען,
 בעווייל

זגאונים קודש הקדשים מרן רבינו חיים
 זצלה"ה זכותו יגן עלינו כי זאת מרמז
 י ווי המה האנשים המסתופסים בצל
 יבם, אנהענגערט ב"א, העקעליך" די
 יודען וואס האלטען פון זייערע רבי'ס
 עמודיים, וחשוקיהם, און טוהן זייער
 גלוסטען צו זיי, כספ", האבען איר
 מער געלד, פרנסה" עכ"ל, ודפח"ח,
 והמביי :

פרשת תצוה

הפס) ואתה תצוה את בני ישראל וכו'
 פעם אחת אמר כ"ס
 אאמיר הגאון הקדוש זצלה"ה
 טפה קראשנעוויץ זכותו יגן עלינו
 ענין גדול ונפלא לפני קהל חסידיו
 המטובין בשלחנו הטהור וגם כן סיפר
 המעשה שהבאתי בהסתר ששיק ח"ש
 מהגה"ק הצדיק רבן של כל בני הגולה
 מוהר"ד זצלה"ה הרבי מל"עלוב ועשה
 המשך גדול עם הנ"ל ואכמ"ל :

פרשת כי תשא

חצ) בפסוק זה יתנו וכו' ועל זה אמר
 כ"ק אאמיר זצ"ל פעם
 אחת בשלחנו הטהור בשבת קודש שקלים
 כי הרמב"ם ז"ל פוסק כי מחצית השקל
 מחויב כל אדם ליתן בבית אחת ולא
 ליתן לפרקים והקשה כ"ק אאמיר זצ"ל
 מאין לקח הרמב"ם המקור לזה:
 וקשה להבין דברי הרמב"ם ז"ל ואמר
 הרבה תירוצים בכמה אופנים
 כדרכו בקודש כידוע ואכמ"ל: ואנכי
 השבתי פעם אחת ל"ק אאמיר זצ"ל
 שיש מקור לדברי הרמב"ם ז"ל כי
 כתיב זה יתנו, העשיר לא ירבה והדל
 לא ימעט ואם נאמר שיוכל ליתן
 לפרקים ולא בבית אחת והיה צריך עני
 ודל ליתן לפרקים וממילא מדכתיב
 העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ומוכח

שיח שרמי קודש

גאוננו וחילו באורייתא וצוה שילך להאכסניא הידוע של ר' שמהה בונם ראפאפארט צה"ש שינפס שם מעט, ואחר כך אמר סגולות ועוד דברים אחרים ולא הועיל והדבר היה לפליאה כי אז היו הרבה ב"ת אצלו בעת הנ"ל ואחר כך הלך לארגו הספרים שלו והביט זמן מה בהם, ואמר אחר כך סגולה ותיכף התחיל לדבר, והראה רא"ה מהגמרא במס' חגיגה (בדף ד) מהני תרי אלמי ופשה שם צירוף שהשם מהחולה ושם אמו ואיתי' ובקש רחמים והשיית עזר להחולה הנ"ל, פוק חזי את רוב גדלו ואת חילו באורייתא ממש כמו האדמו"רים והצדיקים מימים הקדמונים ובקש שלא יעשו רושם מזה כדי שלא ישלש עין הרע חס ושלום ויהי כצבור איזה שבוצות נפשה רושם גדול ואחר כך בא במכוון הרב שחי' מעיר הנ"ל להכיר את כ"ק אדמו"ר זצ"ל עם הרבה אנשים מהבעל הבתים שלו ליהנות מזיו חורתו הקדושה:

תצו פעם אחת היה כ"ק אדמו"ר זצ"ל בעיר וולאזלאוועק ששאל אצל רופא אחד על דבר בריאותו ובאו הרבה אנשים לשאוב סים מעץ חיים כי היה שם הרבה מאות אנשים מקהל חסידיו כידוע, ואחר כך באו חסידיו גור עם הרבה אנשים מפרנסי פיר על דבר לתקן המקוה דשם כי דבריו עשו רושם כי היה יצוי וחביב אצל כל המפלגות, ועשה הכל על צד היותר טוב כפי בקשתם הנ"ל וסיום דבריו הקדושים מקוה ישראל מושיע בעת צרה א מקוה העלמס מון אלע צרות רחמנא ליצלן בכל"ק ודפח"ח והמביי:

תצו בעת שהיה על הלוי' רחמנא ליצלן של כ"ק אדמו"ר הגאון הקדוש מן מוה"ר"א זצ"ל מטאכטשוב היה"ק כבוד אדמו"ר זצ"ל מקראשניטויץ

בשווייל עטן זענט מיין ציהרונג בלשון עדי עיני' איך ציהר מיך מיט ענק אויב נישט חליפה כשתלה בעוניך עכל"ק ודפח"ח והמביי:

תצו פעם אחת אמר במוצאי שבת קודש של יום הכפורים שהיה חל או בש"ק, כי"ק אדמו"ר זצ"ל על המדרש ולקחתם לכם ביום הראשון וכי ראשון היא אלא ראשון לחשבון עונות והניד על זה כי"ק אדמו"ר הנ"ל כדרכו בקודש כי פלוגתא בש"ס בהרבה מקומות יציין שם, מה שאכל אדם הראשון אם היה אתרוג או חטה או תאנה והפסק הלכה היא שהיה אתרוג וד"ל, ולפי זה יהיה הכל תינה על הפסוק שראשון הוא לחשבון עונות שעץ שאדם הראשון אכל אתרוג היה ומאז היא ראשון שאנחנו חושבים עונות מחטא עץ הדעת הידוע עכל"ק ודפח"ח והמביי:

בקיצ של תרסי

תצו ה' בטשעכאטשינעק במעיני הישועה הרה"ק אדמו"ר זצ"ל ובאו מכל קצוי תכל הרבה מאות אנשים לשאול על שלומם ולשאלו ענתו הק' כידוע בא רב אחד עם נער אחד בנו קטן והתנצל לפניו שהוא חולה לא עלינו וכ"ק מרן זצ"ל הביט באיזה ס' והראה מקור להרב הנ"ל שיהיה בריא וחזק ואחר כך שמענו שנתקיים אמרי פי צדיק כי דרכו בקודש היה רק להראות ענתו ומקורו משי"ס בבלי ירושלמי עכל"ק ודפח"ח והמביי:

תצו פעם אחת בא איש אחד מעיר ראדעווא (קויאוסקע) עם ילד כבר חשעה עוד שהיה אז משכן קדשו בעיר דאברין עם בקשה שילדו נפשה אלם רחמנא ליצלן ולא יוכל לדבר כלום ובקש מכ"ק אדמו"ר זצ"ל שיעשה לו אות לטובה כי ידעוהיטב מגודל קדושתו וציקתו היה עד להפליא מרוב

אחיו הרב הקדוש אדמור"ר מוהרי"צ
וצ"ל בעל ישמח ישראל ואמר כי
אדמור"ר הנהיג וצ"ל לכיך הני"ל כי
זאת נאה להיות קיבוץ תלמידי חכמים
וגדולי דור על החתונה כמו שהיה
באוסטריא כידוע:

מקראשנעוויץ, ואחר כך כאשר נסע
לביתו חזרה דיבר יחד אז עם אדמור"ר
הרב הקדוש מוהרי"ר שמואל צבי
מאלכסנדר וצ"ל וכפי הידוע היו
ידידים עוד מאז קודם נשיאתו כי
הקרה עמו יחד במעיני הישועה עם

סיפורים נפלאים יקרים ומובים ומעשיות קדושות שקבלנו ושמצנו באזינו
ממכ"ק אדונינו ומורינו ורבינו הרב הגאון הקדוש רבן של כל בני
הגולה עם חיים מנורה הסהורה צדיק תמים במעשיו מרנא ורבנא כקשית
מוהרי"ר חיים וצוקלהיה שהיה משכן קדשו בפיר דאברין (הסמוכה לזאצלאוועק)
ואחר כך בפלאצק ובקראשנעוויץ וזכותו יגן עלינו:

פרשת לך לך

מוהרי"ל איגר מלובלין וצוקלה"ה ודיבר
עמו ענינים שונים ובתוך השיתות אמר
לוגא שיתן פ"ש בניני לחתנו הק' וידע
שהיינו יחד זה כמה שנים במשעכיצי
נצח והתענגתי רוב גיל מאתו ממש
חנות של בושם עכ"ל, ומזה נוכל
להבין עד כמה גדלו רק שהיה נחבא
בכלים מעודו ועד יום הסתלקותו וזכותו
יגן עלינו:

תקנ' פעם אחת בא הרב הגאון הישיש
ר' אפרים ז"ל אבד"ק לובין
במכוון בעת שהיה אז משכן קדשו עוד
בפלאצק (כי גלוי וידוע שמדי יום
ביומו היו אצלו הרבה רבנים ותלמידי
חכמים אצלו על דבר ענינים שונים)
ובקש מאתו טובה וחיכך מילא את
בקשתו ונתן לכיך מרן וצללהיה חודה
ועל זה אמר כ"ק מרן וצללהיה ישימן
אלקים כאפרים וכמנשה ונתקיים אפרים
פי צדיק:

תקד' פעם אחת בא אליו עוד כשהיה
משכן קדשו בפלאצק
את הרב הגאון החסיד המפורסם ר"א
וצ"ל אבד"ק חאטש בעהמח"ס, באר
יהודה' ובקש ברכת כ"ק מרן הנהיג
וצ"ל ודיבר עמו הרבה דברי אורה
כנהוג כדרכו בקדש ואחר כך צוה
להרב הנ"ל שילך לבית פורישו וילמד

תצח' אמר כ"ק אדמור"ר וצ"ל עקביא
בן מהללאל אומר הסתכל
בשלשה דברים ואין אתה בא לירי
עבירה וכו' וזאת מרמז לך מרצן
וממולדתך ומבית אביך וכו' עכ"ל
ודפח"ה והמב"י:

תק' וזאת גלוי וידוע לפני כל שהיה
יושב אז בתצנית והראה אז
מקור להרבה צדיקי ונאונים דורינו
בירושלמי א', אר"ם באותו יום שנמטר
אדם גדול לא הטעמתי באותו יום וראי
לדבריו הקדושים הני"ל:

תקא' פעם אחת אמר בשלחנו הסהור
לפני אנשי שלומינו בשבת
קודש לנפש לא יטמא בעמיו עמיו אלו
רמ"ה אברים ושס"ה גידים רק לשמור
הנפש מתהורר חטא עכ"ל ודפח"ה
והמב"י:

תקב' סיפר לנו הרב החסיד הישיש
המופלג יראים כמר יעקב
יוסף פרוכטנארטען מוהאלין (פלך
ראדום) חותן של כ"ק אדמור"ר רבן של
כל בני הגולה וצללהיה וזכותו יגן עלינו
מקראשנעוויץ כי פעם אחת נסע על
הבאהן ביחד עם כ"ק הנהיג מוהרי"א
וצ"ל מלובלין בנו של כ"ק הגאון הקדוש

שיח שרפי קודש

134

דוד צבי סאפיר בליפנא, משה דוב קלענשיץ בוזלאצלאחעק אחיו של הרב הגאון רש"י מורי צדק בוזארשא, ישראל בנימין פרענקל בהנהיג ר"ג ז"ל רב בשערץ פה ריפאן:

בי דפים בפרק החולץ והדבר היה להוציא, עכ"ל, וגוכל להבין את רוב גדלו וחילו לאורייתא ממש כהצדיקים והאדמו"רים כימי פרשיסחא וצ"ל דברי המסתופפים בצלו הקדוש מאז

עוד נשלח לדפוס חידושי תורה נוראים ונפלאים ושיחות קדושות יקרים ונוראים מה ששמעתי מפכ"ק אאמ"ר הרב הגאון הצדיק המאור הגדול החוב פרי עץ חיים עש"י בוצ"ק חיים המפורסם כקש"ת מרן ר' שמחה בונם לערמאן שליט"א אור זרוע בקראשנעוויץ בשם כ"ק זקני הרב הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה שר התורה אוצר היראה מרן רבינו חיים זצוק"ל זכותו יגן עלינו ועכ"ל אדמו"ר מדאברין ומפלאצק ומנ"כ בקראשנעוויץ שסיפר בשם כ"ק אדמו"רים הגאונים והקדושים צדיקים יסודי עולם אריות שחבורה מרנא ורבנא מפרשיסחא מקאצק מגור ומאלכסנדר מפילאב ועוד זכותם יגן עלינו וצל כל ישראל אמן כן יהי רצון:

תקו פעם אחת התנצל איש אחד לפני כבוד קדושת מרן הגאון הקדוש ר' חנוך העניך מאלכסנדר זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל שהיה לו שריפה גדולה רחמנא לצלן ויצא נקי מנכסיו וברך אותו המקום ימלא חסרונך עכ"ל ושוב הקשה נ"ל מדוע לא ינחם ולומר המקום ימלא מעותיך או שאר דברים החסרים לו לומר מפורש ובפרוטרוט, ועל זה השיב כ"ק זקני הגאון הקדוש מרן ר"ח זצלה"ה זכותו יגן עלינו כי בטבע שאיש שיש לו שריפה אזי יחסר הכל ומטילא בך אותו בלשון המקום ימלא חסרונך כל מה שנחסר לו בהשריפה וכל מה שנחויץ לו ייושע מהשי"ת עתה מחדש עכ"ל ודפח"ה והמב"י:

תקו כ"ק ש"ב וסח"י הרב הקדוש מוהר"ם זצלה"ה זכותו יגן עלינו מאמשינוב סיפר פעם אחת לפני כבוד קדושת אאמ"ר הגאון הצדיק מרן מוהר"ש"ם שליט"א מפה קראשנעוויץ כי פעם אחת היה זקנו הגאון הקדוש מרן וסאורין מוהר"צ זצלה"ה

תקו באין מליץ יושר מל מגיד משע תגיד ליעקב דבר חוק במשפט וצדקנו במשפט, ועל זה אמר כ"ק שאר בשרי וסח"י הרב הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן מוהר"ש"ב זצ"ל מפרשיסחא זכותו יגן עלינו וכי יוש ישראל שאין לו גואלים וקרובים והיתכן שלא יהיה שום ממליץ יושר וטוב עליו רק אמר בלשוננו הקדוש והסחור כי באין מליץ יושר רק כולם משטינים עליו חוב שחייב ממילא הוא זכאי בדינו כן הדין מבואר בשלחן ערוך ובכל הפוסקים תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט שיצא זכאי עכ"ל ודפח"ה והמב"י:

תקו פעם אחת התנצל איש אחד חסיד ולמדן שהיה אצל כ"ק מרן הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה וצ"ל מוהר"ם מקאצק זכותו יגן עלינו שאין לו זכרון בלימוד וענה כ"ק מרן זצלה"ה זכותו יגן עלינו בזה"ל לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ואזי יהיה למען תזכרו עכ"ל ודפח"ה והמב"י:

לא ידעו מה זה אם בא מחמת פחד או משאר דבר ואביו של הנז"ל היה מחשובי חסידיו גרר והיה אז במוצאי שבת קודש וכבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל למד תנא דבי אליהו וצוה אותו שיגיד איזה סימנא או שאר ענין ולא יכול להגיד בש"א כידוע וצוה שילך לבית מדרשו וישב שם איזה שעות ואחר כך שלח המשמש שהיה אצלו או ר' מיכאל טויב נ"י וכאשר בא לחדרו הקדוש התחיל כבוד קדושת זקני מרן זצ"ל זא גוטוואך ותיכף בכדי דיבור צווח בזה הלשון גוט וואך רבי והדבר נעשה רצון גדול בפלאצק ובכל הגלילות מהגם הלז שלא דיבר ב' שבועות וזוה נוכל להבין את רוב גדלו וצדקתו שהיה מפורסם בכל קצווי תבל:

תקיב) פעם אחת ביקש אחד שיטכים אם ליסע על היאר צייט של צדיק אחד מפורסם שהיה אז בימיו ולא השיב על זה כלום, ועשה את עצמו כמחריש ואחר כך אמר בזה"ל קול רינה וישועה באתלי צדיקים אז מען גייט אויף דעם אהל פון א צדיק קריגט מען א ישועה אונד מען הערט א געזאנג עכל"ק ודפח"ח והמב"י:

דברי הכותב למען המצוה והשלום ישראל מנשה לערמאן:

ערך נשלח לדפוס שיחות קדושות דברי תורה נפלאים ויקרים נוראים ומוראים מה ששמעתי מפי כבוד קדושת אחי יקירי הרב המאור הגדול הגאון הצדיק בוצינא קדישא ח"ס עטיי פרי עץ חיים מפורסם להחלה בעמנו הסגולה כבוד קדושת שמו תפארתו מיר שמחה בונס לערמאן שליט"א אדמו"ר מקראש נעוץ יצ"ו שאמר בשם כבוד קדושת ה"ה אדמו"ר הריב הגאון הקדוש מאור הגולה

וצללה"ה מווארקא נסע להארשא על דבר טובת הכלל (כידוע שהשתדל תמיד על דבר טובת אחינו בני ישראל ביתד עם כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן מוהרי"ם זצ"ל מגור בעל חידושי הרי"ם) והלך לאיזה איש שהיה מקורב עם אה"מ שיעשה הטובה והגם שאיש הנז"ל נתפלא על זה מ.ד. וענה הנז"ל שבאם כבוד קדושת מרן מווארקא זצ"ל יבטיח לו חלק עולם הכא אזי ימלא את בקשתו והדבר היה לפליאה שאיש כהנז"ל יהיה בעלן על חלק עולם הבא ועל ידי הפצרת מילא כבוד קדושת מרן וצללה"ה וזכותו יגן עלינו שיעשה לו בקשתו והבטיח לו חלק עולם הבא כדי להציל נפשות ישראל ועשה הטובה:

תקט) ועל המאמר חז"ל וכל מעשיך יהיה לשם שמים ואומר כבוד קדושת הגאון הקדוש מרן זצ"ל מגור וזכותו יגן עלינו דער שם שמים זאל אויך זיין לשם שמים עכל"ק ודפח"ח והמב"י:

תקי) כ"ק זקנו של אבא מאיר הגאון הצדיק בוצינא קדישא הרב שליט"א היה אבי של זקני מרן הגאון הקדוש מרן ר"ח זצ"ל, כבוד קדושת הגאון הקדוש מרן ר"א זצ"ל מפילאב וויסקט אמר פעם אחת בשלחנו הסהור לפני קהל חסידיו שבאו להקשיב דברי תורה על רש"י הקדושה ויעש כן אהרן להגיד שבתו של אהרן שלא שינה ואמר בזה"ל אהרן איזט נישט גע-ווארען פארענדערט ביי זיך האטש אלעס דורך איהם עכל"ק ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקיא) פעם אחת בא איש אחד לפני כבוד קדושת זקני הגאון הקדוש מרן ר"ח וצללה"ה בעת שהיה או משכן קדשו בפלאצק אברך אחד שנחלם פתאום רחמנא לצלו והרופאים

שיח שרפי קודש

תקטו פעם אחת הקרה שכבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל סיפר לעת מצוא כי זאת גלוי וידוע כי כבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל נהג נשיאות אחרי פטירת מורו כבוד קדושת מרן הגאון הקדוש נור החכמה והיראה מוהר"ן זצ"ל רב ואדמו"ר בקארעוו בעל קב חן על התורה ומוציאים כעת הסתוסף בצל מורו הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן ר' יצחק משה זצ"ל מבעלזין פלך לובלין תלמוד טובהק להגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מלאך ד' צבאות ש"ב החוזה הקדוש הנקרא בפי כל בשם הרבי מלובלין אמר על הגאון הקדוש ר' נח זצ"ל בזה"ל: "נח מצא חן בעיני ד"ו וכך היה כי הגאון הקדוש ר' נח זצ"ל נהג נשיאות כמה שנים ושמו הגדול והקדוש היה מפורסם בכל העולם כי היה כ"פ אצל כבוד קדושת מרן איש אלפים קדוש וגורא האדמו"ר מקאצק זצ"ל והיה סגור ומסוגר עמו בחדרו ודיבר ששה שעות וכל השיחות הקדושות שהיה ביניהם הכל סיפר כבוד קדושת מרן ר"ן זצ"ל זכותו יגן עלינו לכבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל מפילאב וכבוד קדושת זקני הגה"ק זצ"ל גם כן סיפר לכבוד קדושת אבינו מרן הגה"ק ר"ח זצלה"ה אות באות:

תקיו פעם אחת אמר כבוד קדושת מרן אאמ"ר זצ"ל בשעת הדלקת נרות של חנוכה כי ידוע שאמר הרבה דברי תורה ושיחות קדושות בעת שיושב אצל הנרות דחתוכה השיב קושיית הב"י הידוע עם הפנים של מעו צור ומנותר קנקנים נעשה גם לשושים ימי בינה ימי שמונה קבעו שיר ורגנים ורמז בזה כפי שהשיב הטיז כי הנס היה בלילה ראשונה ודיוק בתיבת ומנותר קנקנים וכו' ועי' בני בינה ימי שמונה קבעו וכו' עכ"ל ודפח"ת והמב"י:

כ"ק

הגולה שח"ת מרן ומאורן רבינו חיים וצוק"ל זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל שאמר בשם כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של ישראל רבן של כל בני הגולה רבינו מוהר"ם מקאצק זצ"ל זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל ובשם צוד אדמו"רים נאונים וקדושים מורו וצלה"ה זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אכ"י:

תקיט פעם אחת אמר כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן ומאורן מקאצק זצ"ל אי לאו האי יומא קגרים כמה יוסף איכא בשוקא ווען גיכס דער טאג וואס מיר האבען געקריגען דאס חשיבות התורה פון היינטיגען מקבל זיין כמה יוסף איכא בשוקא טוט זיך מעהרען יוספל'ך גענוג אין די גאסע עכ"ל: ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקיד פעם אחת נסע הגאון הקדוש שאר בש"י ומחז' רשכ"י זצלה"ה מפרשיסחא זכותו יגן עלינו בסמוך לעיר ווילנא והיה לו דרך קשה כי אז לא היה באהן מסלת הברזל כעתים הללו והדבר היה לפליאה רבה בעיני כל והלך אצל באנקער אחד שהי' גביר ועשיר גדול ורצה לסור מדרכו היהדות והיה זמן רב ודבר עמו ארוכות וקצרות כפי הבנתו הגדולה והצלולה והסתורה עד שהחזירו למוטב ונעשה ישראל גבור וכשר בזה מלא ועמד הלאה בכשרותו ולאט ולאט עמד בישראלי פוק חזי כחו של צדקתו ורוממחו הקדושה ל"סע עם עגלות זמן רב לעיר ווילנא לתקן הנ"ל:

תקטו כ"ק זקני הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן מפילאב זצ"ל סיפר לכבוד קדושת אבי הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן ר"ח זצ"ל ששמע בקאצק על הפ' צדיק כחמר יפירח דער צדיק מוסט בל"ען עכ"ל ודפח"ת והמב"י:

מוהר"א זצ"ל מפלאב מרנא מוהר"י
מאלכסנדר זצ"ל מרנא מוהר"ח
מקראשנעוויץ זכותם יגן עלינו ועל
כל ישראל אמן כן יהי רצון

סיפר לי כבוד קדושת אחי הרב המאור
הגדול בוצינא קדישא הו"ס
עט"י עץ חיים ענף עץ אבות"ח
כבוד קדושת שמו תפארתו מוהרש"ב
לערמאן שליט"א מקראשנעוויץ ששמע
מכבוד קדושת אבינו הגאון הקדוש
מנורה הטוהרה צדיק תמים במעשיו
כבוד קדושת שמו תפארתו מו"ר רבינו
חיים זצוקללה"ה זכותו יגן עלינו ועל
כל ישראל אכ"ר אדמו"ר מדאברין
פלאצק ומנ"כ בעיר קראשנעוויץ יע"א
בעהמח"ס יקרים ונפלאים ובהירים
כספירים :

תקא) פעם אחת בא איש אחד לפני
ש"ב ומחו' כבוד קדושת
הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל
אדמו"ר מוהרש"ב זצוק"ל מפרשיסחא
זכותו יגן עלינו שיש לו בתולה אחת
ולא יודמן בעדה שידוך הגון וענה
בפיו קדוש, בתך בגר שיחרור עבדו
ותן לה" וראה היטב שראשי תיבות
וסופי תיבות שהמה השמות של בתו
הנ"ל, בגר", גאלדא בת רחל" עכל"ק
והמב"י ודברי פי חכם חן :

תקכב) פעם אחת בא איש אחד לפני
כבוד קדושת הג' הקדוש
רבן של כל בני ישראל אדמו"ר
מוהר"ם מקאצק זצוק"ל זכותו יגן
עלינו והתנצל בעדו שיש לו משפט
קשה בערכאות שלהם שיבקש בעדו
רחמים, וענה בפ"ק לך שתצא זכאי ונקי
רק שתראה שתהיה נקי מחטאים וד"ל
עכ"ל"ק ודפח"ח והמב"י :

תקכג) פעם אחת באו איוו בגים יתומים
של צדיק אחד לכבוד קדושת
הגאון הקדוש מרנא זצ"ל מקאצק עם
בקשה

תקיד) כ"ק אבינו מרנא זצוקללה"ה זכותו
יגן עלינו ועל כל ישראל
אמר על המאמר וכו' חבל על דאברין
ולא משתכחין איינער פערליצט א
אבידה די אבידה לינט ערגעץ נאהר
שוועהר צו קריגען צערק עכל"ק
ודפח"ח והמב"י :

תקיט) בעד אופן חבל על דאברין
עס איז א געוואלד גע-
שריי אויף די מענטשען וואס זאגען
דער צדיק איזט פערלויירען דער צדיק
איז ווייטער, גדולים צדיקים במיתתם
יותר מבחייתם ודפח"ח והמב"י :

תקס) פעם אחת נסע עם אניות הקיסור
דאמפשיף ההולכת על
הווייטסיל ודבר עם הרבה אנשים
חסידים ובעל הבתים מספרי מוסר ויראה
ונסע עם משכיל אחד ואמר שהוא
שיבר התאוה שלו וענה כבוד קדושת
אדמו"ר זצ"ל בזה"ל"ק ששיברת מדה
התאוה יראתי שיהיה לך ב' תאוות
רחמנא לצלן ואחר כך בקש מכבוד
קדושת אבינו זצ"ל שרוצה בהשובה
סודר לפניו :

דברי הכותב למען המצוה ישעיהו
לערמאן בהגאון הקדוש מאור הגדול
מרנא זצוקללה"ה אדמו"ר מקראשנעוויץ:

ערך נשלח לדפוס שיחות קדושות
ודברי תורה נפלאים יקרים
ונוראים וסיפורים גדולים מכבוד קדושת
הרבנים הגאונים הקדושים צדיקי יסודי
עולם אריות שבחבורה רבן של כל בני
הגולה קדושי עליון הגי צנתרי דדהבא
אדמו"ר"ם מרנא מוהרש"ב זצ"ל
מפרשיסחא מרנא מוהר"ם מקאצק
זצ"ל מרנא מוהר"ם זצ"ל מגור
גרנא מוהר"ח מקאזמיר זצ"ל מרנא
גוהר"ח זצ"ל מאלכ. גדר מרנא
גוהר"א מראדזמין זצ"ל מרנא

זוהר נרתי קודש

ראש חודש אב סמב-כין החודש כמנחם אצלם שרב דורש, ובתוך דרשתו הנעים אמר פשט גדול ונשגב על הפסוק איכה השליך משמים ארץ תפארת ישראל ואמר בזה הלשון השליך משמים דאס הימצעלשקייט האבען די יודען אוועק געווארען אבער ליידער דאס ארצותקייט גשמיות תפארת ישראל דאס איז זייער שאנקייט עד כאן לשונו, והובר היה לחמי בעיני האיש הנ"ל ונסע אחר כך לפולין וכאשר בא חזרה לביתו והלך להגאון הקדוש זצ"ל לקבל מאתו ברכת השלום בווארשא שאל אותו מרן זצ"ל הגאון הקדוש מגור מה ראית שם בפרייטען וסיפר את כל המאורע הנ"ל מה ששמע מהרב פאשכנו והגאון הק' מגור זצ"ל וכתו יגן עלינו היכף נברל ונתפלא מזה ואחר כך הלך בחדרו הקדוש אנה ואנה ואמר היתכן שהרב פאשכנו יגיר כשט גדול ונורא כי היא זאת היה נאה ויאה להגיד מתלמידי פרייטען ולא דייטשישער רב ובטח יש לו שורש קדושה מצדיקי פולין עכ"ל ודפ"ח והמב"י:

תקכו) פעם אחת נסע דרך עיר ריטשוואל גאון וצדיק אחד מפורסם ושם פצמיו אצל כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל מוהרי"א שהיה אז רב שם והתנצל בעדו שהיא בחקית ובפחך רב רחמנא לצלן, ואמר הצדיק הנ"ל בטוח אנכי שהוא יוושע יושע בשנה זאת וכך היה גנתקייט אמרי פי צדיק ותיכף כעבור זמן מה באו אליו איזה אנשים עם כתב רבנות לקבל על עצמו עיר ראדזימין בתור רב ואב"ד ומשם יצא את שמו הקדוש לגאון ולתפארת בכל קצוי חבל כירוע:

תקכו) פעם אחת הקרה שכבוד קדושת הגאון הקדוש רבד"ש כל בני ישראל מוהרי"ת זצ"ל משאומיר עוד בהיותו צעיר לימים בא לעיר סלונסק

בקשה רבה והתנצלו לפניו שהמה מחוסרי לחם ואין להם פרנסה רחמנא לצלן וענה כבוד קדושת הגאון הקדוש זצ"ל את הפסוק לא ראיתי צדיק נצוב וזרעו מבקש לחם ואחר כך הוטב להם בכל גנתקייט אמרי פי צדיק עכ"ל ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקכד) פעם אחת אירע שכבוד קדושת זקני הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל מוהרי"א הרבי מפליאב וויסקיט זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל (אבי אבי של כבוד קדושת אאמיר הגאון הקדוש זצ"ל) היה בקאצק להסתופף בצלו הקדוש כידוע ולא היה אז בקו הבריאה לא עלינו איזה ימים והתגלה מזה לפני הרב הגאון הצדיק מוהר"צ זצ"ל טאמאשא" ווער שהיה נאמן ביתו שם כידוע לכל ותיכף הלך לקדוש פנימה וסיפר הכל וצו כבוד קדושת מרן הגאון הקדוש זצ"ל מקאצק שיבוא לחדרו וכאשר בא אליו אמר בזה"ל אלהי לעבען איך ווייס גוט דיא לערנסט תורה לשמה מוסט די זיין געוונד עכ"ל גנתקייט אמרי פי צדיק ותומ"י הוטב לו בעת שעמד בחדרו הקדוש והמב"י:

תקכה) פעם אחת הקרה שכבוד קדושת הגאון הקדוש מוהרי"ם זצ"ל מגור בעת שהיה דר עוד משכן קדשו בווארשא בא אליו חסיד אחד ממקורביו לקבל מאתו ברכת הפרידה כנהוג היות שנוסע למחול' (לפרייטען) על דבר מסחרו כימים הקודמים וכאשר רצה להפריד מאתו אמר כבוד קדושת הגאון הקדוש זצ"ל שמעתי שיש עוד רבנים המכונה בל"א ראבינער'ס במדינת אשכנז שהמה עוד יראי ד' ויראה שם להתודע אם אמת הוא ונסע לדרכו, וקודם נסיעתו משם חזרה לפולין הלך לבית הכנסת דשם ופצא שם שרב אחד דורש שם ברבים וגמש היה אז בערב

שיח שרפי קודש

מאלכסנדר ויטב בכפר מצראוס על מחלתו שוב דמים מגורנו רחמנא לצלן כידוע וכאשר כבוד קדושת מרן זקני הגאון הקדוש מוהר"א זצ"ל מפ"אב נתוודע מזה כי היו ידידים גדולים ממכר נסע תיכף לבקרו ואז היה חלוש רחמנא לצלן ולקח עמו את בנו אחד (היה מרן את כבוד קדושת אאמ"ר הגאון הקדוש זצלה"ה שהיה אז עוד צעיר בימים בר טריב שנים) ושם או מאד ודיברו הרבה. שעות כדרכם בקודש ענינים גבוהים ורמים וכבד אותו בסעודה גדולה והשתעשע מאד עם אבי הגאון הקדוש מרן ר"ח זצ"ל ודבר אליו דברים גדולים כידוע לכל ואחר כך שלח חמיד פריסת שלום עם אנשי פ"אב לכבוד קדושת זקני זצלה"ה ופסע אחת אמר שבנו שהיה עמו קולט אז ריח טוב ככוסם מפרישתו וקדושתו ומרוב גאונו ושכלו הזך והנעים שמוכן לאילן רב יתעביד וכך היה כידוע לכל וכאשר מרד אז לביתו בקש הרב הקדוש זצ"ל ר' יחיאל זכותו יגן עלינו מאלכסנדר שיתפלל עליו רחמים כבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל מפ"אב חיסקים וברך אותו תיכף כבוד קדושת זקני מרן ר"א זצ"ק בברכתו. הסתורה ובחור כדי דיבור אמר כבוד קדושת הרב הקדוש זצ"ל מאלכסנדר הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב ויבשר לנו בשורות טובות ובודאי אוושע וכבוד קדושת זקני מרן הגאון הקדוש זצ"ל אמר אמן ותיכף נתקיים אמרי פי צדיק והוטב לו תיכף עכ"ל ודפחיה והמב"י:

תקלא) פעם אחת הקרה בעת שהיה אדמו"רים רבנים של כל בני ישראל ה"ה הקדושים והגאונים זצלה"ה זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל ה"ה זקני מרן זצלה"ה מפ"אב ומרן מוהר"ל איג"ר זצ"ל מלובלין ומרן מוהר"צ מלובלין כולם אהובים וכולם

פלוסק לשמוע קריאת מגילה ושמחו כל החסידים. עמו וכל אחד ואחד ממכיריו ומהמתפללים שם בקשו שיעוד אצלם סעודת ערבית בלילה וכאשר רצה להפסיק דפתו אצל מי שיאכל ועמד בכונתו הגדולה נשפט אחד אחד ולא היה מי שהשטיבעל ואמר על זה שכולם רוצים לא טוב ועל זה מרמו קדירה דאית בי שותפי עכ"ל ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקכח) פעם אחת הקרה שהיה עוד בימי נעוריו הלך לציר לובלין להכיר שם את שאר בשרי הג' הקדוש צדיק יסוד עולם רבן של כל בני ישראל החזנה הקדוש זצ"ל זכותו יגן עלינו ולא היה שום איש ממכיריו שמה וכאשר בא לבית הרבי מלובלין זכותו יגן עלינו הלך לאחורי תנור כדרך בני אדם בעתים הקדומים ובחור כך עמד הרבי הקדוש מלובלין זצ"ל מכסאו הקדושה זכותו יגן עלינו והכריז כל מי שרוצה לדעת איך ראה בצורה הקדושה של אברהם אבינו עליו השלום אזי יבט בפני איש האברך שעמד אחורי תנור וכל אנשי שלומי שהיו שם נבהלו שראו את זאת עכ"ל ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקכט) פעם אחת בא איש אחד לפני כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל מרן ר' חנוך העניך זצ"ל מאלכסנדר והתנצלו בעד שזה זמן רב שיש לו הוסט שועל גדול רחמנא לצלן וכבר דרש ברופאים ולא הועיל רחמנא לצלן וענה כבוד קדושתו זצלה"ה בשיתחו הקדושה זאלסט ניכט מעהר הוסטען עס שטייט "והתנצח" דער גלח זאל הוסטען ותיכף נתקיים אמרי פי צדיק ודפחיה והמב"י והדר לבריאותו:

תקל) פעם אחת היה חולה את כבוד קדושת הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל מוהר"י זצ"ל

שיח שרפי חודש

חכם בני ישמח לבי גם אני והקשה על זה הגאון הקדוש הנורא היהודי זצ"ל מה היה החכמה והשיב כי זאת היה החכמה ולקמוד לדור דורות אנחנו נוכל להיות תמיד מעורר עם העולם אויסגעמישט וברגע אחת אבצוואשען ויך פון די וועלט עכל"ק ודברי פי חכם חן והמב"י וזאת היה החכמה:

תקלה) כל אדם שהולך בשוק או בביתו עושה עקירה והנחה ורמו לזה שידע איך לשמור את רגליו לצקור מהמקום אשר לא טוב ועושה הנחה לבתי כנסיות ולבתי מדרשות שיהיה נחת רוח לפני המקום:

תקלה) דור הולך ודור בא למה שכתוב ודור היה צריך דור צלא מאי לדור שיבוא לעתיד כמו בעתה הללו שהם ראו להלאה:

תקלה) פעם אחת הקרה שכבוד קדושת זקני הגאון הקדוש מן ר"א זצ"ל מפילאב בעל שאלות ותשובות דבר אליהו, אזור אליהו, משנת אליהו, מנחת אליהו, נפש אליהו, זכרון אליהו, תורת אליהו, נפשות צדיקים, סערת אליהו, ועוד, כעת שהיה עוד בחור צעיר כידוע שהיה יתום לא עלינו כי אביו היה זקנו הגאון הצדיק סבא קדישא מוהר"א זצוקללה"ה מקאנסקאוואליא שהיה מפורסם בעולם (דעה קאנסקוואליער שרף) ונסע דרך עיר חארקא ועשה פעמיו אל הגאון הקדוש סבא קדישא כבוד קדושת מוהר"א זצ"ל וכאשר בא לביתו או לא הגיד מי היא זה ואיזה היא שהיה בר עשרה שנים והמשמש שאל אותו כחור מי אתה וענה ואמר שיאמר להרבי הקדוש מווארקא שהוא בן של ר' אברהם יוזפא זצוק"ל מקאנסקוואליא ובתוך כך בא הרבי הקדוש מחדרו לקראתו ונתן לו שלום ואמר בזה"ל פיער איז געוועזען דיין הייליגער

וכולם קדושים להסתופף בצל כבוד קדושת מורם ורבים כבוד קדושת הג' הקדוש רבן של כל בני ישראל מרן ומאורן רמ"י זצ"ל מאיזביצא כידוע לכל והיו כולם או בבית מדרשו ושמעו שהוא הולך בחדרו הקדוש לפתוח הדלת ועמדו כולם ממקום מראת רבם וכך היה שפתח הדלת וכאשר הביט בהם בפניהם הקדושים זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל ואמר בזה"ל שייערע פרוכטען האבצ איך אין מיינעם גארטען ביי מיר שמעקט זייער עכל"ק ודברי פי חכם חן והמב"י:

פרקי אבות

תקלה) כל חלמיד חכם שאין בו דעה נבלה טובה ממנו, והקושיא מפורסם לכל, וכבוד קדושת מרן זקני הגאון הקדוש זצלה"ה השיב למה לא כתב לשון, לו" רק בלשון, בו" אלא שאין תוכו כבוד עכל"ק ודברי פי חכם חן והמב"י:

תקלה) סיפר לנו כבוד גיסנו אהובנו הרב הגאון הגדול המפורסם כבוד קדושת שמו תפארתו מוהר"ר יהושע העשל דוד גאלדשלאק שליט"א רב ואבד"ק שערפץ והגליל (פלך פלאצק) (חתן כבוד קדושת אבינו הגאון הקדוש מאור הגולה רבינו חיים לערמאן זצלה"ה זכותו יגן עלינו כי פעם אחת הקרה שהיה ביחד להכחל"ח באכסניא להסתופף בצל כבוד קדושת אדמו"ר הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן רבינו זצ"ל מגור בעל שפת אמת עם הגאון הצדיק מוהר"א זצ"ל מפאריסאוו ודברו שניהם יחד ובתוך כך אמר בשם זקנו הגאון הקדוש הנורא מרן היהודי זצ"ל זכותו יגן עלינו מפרשיסחא שאמר על המימרא מהגמ' בשעה שתקן שלמה המלך עירובין ונסילת ידים יצאתה בת קול ואמר אם

למלאך ד' צבאות החנצל אחד לשני שיתן את ברכתו הקדושה שהיה חשוק בנים ל' ע"כ כל הרופאים אמרו גואש על זה לאשר שכבד הוא עקר רחמנא לצלן ואמר כבוד קדושת אבינו וצ"ל בלשוננו הקדוש אם אהר רוצה שתהיה לך פירות אלו הבנים תקנה תיכף קצרה מלא עם פירות לכבדנו ואוי תהיה לך בנים ואחר כך נתקיים אמרי פי צדיק ואשתו ילדה לחשעה חרשים בר של קיימא והדבר היה מפורסם בכל הסביבות כידוע לכל (ואנחנו מכירים את בנו של האיש הנ"ל):

תקלט) סיפרו לנו הנכבדים היקרים מחשובי פיר קוטנא כי פעם אחת הקרה שכבוד קדושת אבינו הגאון הקדוש מרן מוהר"ח זצוקלה"ה זכותו יגן עלינו מקראשנעוויץ מלפנים בדאברין ובפלאצק:

תקמ) פעם אחת הזדמן בהיותו אז אברך צעיר כבר טו"ב שנים היה אצל כבוד קדושתו הרב הגאון הגדול רבן של כל בני הגולה המנוח ר' ישראל יהושע זצ"ל מקוטנא בעל המחבר ספר שאלות ותשובות וישועות ישראל וישועות מלכו ועסק עמו אז הרבה שעות רצופים בהלכה ובפסולת דרכם ואחר כך על דבר טובת הכלל הידוע ואז עמדו אצל הגה"ג זצ"ל מקוטנא הרבה לומדים מופלגי תורה מקוטנא ומשאר עיירות שבאו בודאי לקבל מאתו בסתמא או"ה וכדומה כידוע והרבה אנשים כמעט לא הבינו כאשר ראו כן תמהו ובעיניהם דמי כשיחות העופות כי זאת גלוי וידוע כי אאמור"ר זצ"ל היה מפורסם אחר כך לאיש גאון וקדוש, ובימי נעוריו היה צלוי מובהק ומפורסם (וקבל כתב הורמנא על או"ה אז מהרבה גאונים מובהקים שהיו מפורסמים אז בכל קצוי תבל כידוע מהגה"ג רח"א וואקס מקאליש

צ"ל

הייליגער טאטע רבי ר' אברהם יוזפא זצ"ל שמקובל אצל כולם שישב בתענית פדי שבו בשבוע איהם האט געפאסט צו זיין רבי בימי הבעש"ט זצלה"ה זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ודבר עמו הרבה מלפול ובהלכה עד שבקש מאתו שישערו ביחד סעודת ערבית והשתעשע עמו עד למאד ושאל בדרך אגב אותו קושיא חסורה ובתוך כדי דיבור ענה כבוד קדושת זקני הגאון הקדוש זצ"ל שהוא מפורסם בכרתי ופלתי והדבר היה לתמי' רבה שבחור צעיר ידע בט' כו"ס, והגיד זקני מרן זצ"ל להרבי מווארקא שידוע ורגיל בהס' כו"ס בעל פה ובדקו היטב על בריו ואמר אז לכל אנשי שלומי שהיה ממפל אצלו עומדים שהבתור הלז לומד תורה לשמה ושמו הטוב יהיה מפורסם בכל העולם לאיש גאון וקדוש ה', וצוה לתת אותו לינת הלילה ולן בחדרו אצל סטחו וכבדו עד לנפלא ולמתת בעת נסיעתו. הרב הקדוש זצ"ל בעצמו הלך עמו להחוצה עם עוד הרבה אנשים מאנשי שלומי חסידים ומופלגים לקיים "אש"ל ואמר דברים גדולים עליו עכ"ל:

תקלז) על השמאר מהגמרא הכל מודים כי בעצרת בעינין לכם ועל זה אמר כבוד קדושת אאמור"ר הגאון הקדוש רבן של כל בני ישראל מרן מוהר"ח זצלה"ה "יודען קומען זיך צו זאמען דאס הייסט איינגעזאמעלט קען ארויס קומען עם זאל זיין לכם. לכם לר' ולכם כל צרכיהם פרנסה" עכ"ל ודברי פי חכם חן והמבין:

תקלט) פעם אחת הקרה שכבוד קדושת אאמור"ר זצ"ל ישב בסעודתו ביחד עם מרעיו אנשי שלומי ביום ט"ו שבט בדאברין שהיה אז משכן קדשו ואז היו הרבה אנשים שבאו לשאל עצתם שבאו מקרוב ומרחוק כידוע כי היה איש גאון וקדוש צליון ודומה

שיח שרפי קורש

להרבי מפילאב (שאו היה מקום משכן קדשו בפילאב) שיש לו כלי מפואר אשר לא ראיתי כזאת מכמה שנים אברך צעיר יהיה חריף ובקי גדול בש"ס ובפוסקים ובספרי קבלה (כי גלוי וידוע שהיה כבר י"ב שנים למד אצל כבוד זקננו אביו הגאון הקדוש מרן ר"א זצ"ל כל ספרי הר"י וספרי מהר"ל) והמיד שלח פרוסת שלום לכבוד קדושת אבינו זצ"ל עוד לוויסקיט ואחר כך לדברין מרוב ידידותו ואמר עליו שהיא פרי תואר וכלי יקר עם כל המעלות ומדות שמנו בו החכמים עכ"ל:

חקמא) סיפר לי דודי יקירי וחביבי הרב הגאון הצדיק בוצינא קדישא חו"ס המפורסם בישראל אחי אבינו זצ"ל מוה"ר זצ"ל שהיה רב ואב"ד ביילסק בראק ומנוחתו כבוד קאסוב סלך שעדליץ בעל המכתב ספר "אבני ישראל". אור ישראל", וזכרון ישראל", תפארת ישראל", משנת ישראל" ועוד ועוד, שפעם אחת היה בקוטנא אצל הגאון המובהק רבן של כל בני הגולה בעל ישועות ישראל ועוד זצ"ל על דבר להתייעץ עמו בענין גדול ונשגב, ואחר כך שאל הרב הגאון מקוטנא ז"ל על אבינו זצ"ל משלמו הטוב וצוה אותו שיגיד פרוסת שלום בעדו לאחיו היקר בלשון אשכנז ואגט אייפער ברודער די טייצער כלי ר' חיימל א גרוס הערצליך עהר האט פערשיינט מיך כי היה צעיר לימים טובים שנים ומחמת חשיבותו קראו בלשון חבה כהנ"ל, כי גלוי וידוע שהיה כ"פ אצלו והיה לו שעשועים כמו שנדפס בהכפר דבר אליהו ע"י כל חלקי שלחן הירך מאתו דברים גדולים מהגאון מקוטנא על כבוד קדושת אבינו זצ"ל וכל פעם שהיה אצלו פלפל עמו לכל הפחות ששה שעות רצופים:

חקמא) פעם אחת הקרה שכבוד דודי יקירי

זצ"ל מהנה"ג רבי'ם זצ"ל משעדליץ ומהנה"ג ר"י דוב בער מבריסק זצ"ל ומהנה"ג רבי'א מקאוונא זצ"ל ומהנה"ג רבי'א מטפוריטש זצ"ל ומהנה"ג רח"מ מלאדו זצ"ל ומהנה"ג ר"י? מקוטנא זצ"ל והגם שלא רצונו היה רק לבקשתם נצנה את ראשו ומע"ם מנע את עצמו מלקבל עול או"ה ולשמש ברבנות) ואחר כך כאשר נפטר מאתו שאל הנה"ג זצ"ל מקוטנא את כבוד קדושת אבינו הקדוש מרן זצלה"ה ירושלמי שיאמר פשט טוב על זה ולא רצה אז והגיד כי הגני צעיר עוד ואנכי רוצה לדעת מה שהוא יגיד לזה כי הרב מקוטנא הוא זקן כנגדי ולא רצה בש"א עד שהרב מקוטנא יגיד מקדום וענה הגאון מקוטנא זצ"ל כי אנכי לא אוכל להגיד בדרך פלפול וכבוד קדושת אבינו מרן הגאון הקדוש זצלה"ה הפציר בהגאון מקוטנא רק שיגיד והגאון זצ"ל בקש מכבוד קדושת אבינו זצלה"ה שהוא יגיד וננה הגאון מקוטנא שהוא יגיד פשט להירושלמי בדרך קבלה כי בדרך פלפול קשה בעדו להגיד רק על ידי נסתר וכבוד קדושת אבינו זצ"ל קבל ברעיוניו היכף את מאמריו היקרים, ואחר כך כאשר עבר איזה רגעים נפל ברעיון כבוד קדושת אבינו זצ"ל תירוץ טוב על ידי חריפותו ובקיאותו הנפלא כידוע בפלפול ובהלכה עמוק עמוק כדרכו בקדושתו כלי הזון והחביר והטהור והדבר היה עד להפליא כאשר הנה"ג מקוטנא זצ"ל ענה זאת ועמד נבהל ומשתומם (ואחר כך כאשר כבוד קדושת אמר"ר זצ"ל הלך לחדר אחר כי כבדו עד למאד שאכל עמו סעודת צהרים ושתי יין ושכר והכל עשה למענו לכבד אותו) אמר הגאון מקוטנא זצ"ל לכל העו"דים אצלו שם ולבנו כבוד הגאון הצדיק החסיד רמ"ג זצ"ל שהיה אחר כך ממ"ג כ"פ ברבנות בקוטנא אנכי קנא

כידוע כי היה ידידים נאמנים מאד ומקדם ועשה סעודה בעדו ודיברו שניהם יחד הרבה דברי תורה כנהוג בנבי"מ זכותו יגן עלינו, כי כ"ס היה אצלו ובעת הלזו שאל הגאון הקדוש זקני וצ"ל זכותו יגן עלינו להרבי זצ"ל מביאלעברויג אם יודע מה תורות מהגאון הקדוש מרן הרבי מוהרש"ב וצ"ל מפרשיסחא וענה הן וסיפר כי דבר על זה אתה חונן לאדם דעת בזה"ק, דבר השם יתברך טוסט לייטזעליגען ווען אז דיא מענטש האסט פערשטאנד דיא קאנסט דין אויף דעם עכל"ק והמב"י ודפח"ח :

תקמה) פעם אחת הקרה שכבוד קדושת מרן הגאון הצדיק מוהר"פ וצללה"ה מקינצק נכד היהודי הק' זי"ע רבן של כל בני הגולה מפרשיסחא נסע דרך ציר פילאב מקום משכן קדשו של כבוד קדושת זקני מרן הגאון הק' מוהר"א וצללה"ה וסר פעמיו אצל כבוד קדושת זקני וצללה"ה ועשה גם כן סעודה גדולה וכבדו עד למאד כי היו מכבד רעים חביבים ושאל אותו כבוד קדושת זקני הגאון הק' וצללה"ה להרבי מקינצק וצ"ל אתם יודעים חדושי תורה מהרבה הק' זקני היהודי הק' וצ"ל זכותו יגן עלינו ומהגאון הקדוש וצ"ל שאר בשרי מפרשיסחא וצ"ל וענה הן ואמר כי כבוד קדושת זקני הגאון הקדוש וצ"ל מפרשיסחא אמר אתה הראת לדעת די האסט זיי גע- וויזען א דרך פון דעת צו וויסען זיך צו פיהרען עכל"ק ודפח"ח והמב"י :

דברי ידידו דור"ש טובתו הכותב למען המצוה והשלום הצעיר שמחה בונם לערמאן בהגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה מרן וצללה"ה מקראשניעוויץ:

יקירי אחי אבי הגאון הצדיק בוצינא קדישא חו"ס מוהר"א זצ"ל רב ביאניעווצא ובוויסקיט בעל המחבר חפארת מוהר"א שנסע על המסילת הברזל [כאהן] ופגע שם את כבוד הרב הגאון רבן של כל בני הגולה אור צולם מוהריי"ש מקוטנא וצ"ל ודברו שניהם יחד בהלכה ובפסול כנהוג כאשר נפרדו זה מזה אמר הגה"ג הנ"ל מקוטנא וצ"ל לדודי הגאון הצדיק ר' אברהם יוסא וצ"ל בזה"ס יש לך אח טוב כלי כפואר אשר נוכל להגיד עליו אשרי יולדתו כי גדולתו וקדושתו עד להסליא היא ואו היה רך בשנים והוא הכירו שאילן רב יתעבד פוק ותזי שגדולים מכירים ויודעים היטב עכל"ק:

תקמ) עור שמעתי מפי כבוד קדושת אאמיר וצללה"ה שאמר בלשונו הקדוש שכיבד פעם אחת אחד באחרון של פסח עם מאכל הנקרא בלשון אשכנז קניידלעך, שמצוה לאכול יען כי אחר קריעת ים סוף אכלו קניידלעך ורמז לזה כונס כנד מי הם עשה סמוכין לזה אצל ים קניידל"ך ושיחת הולין של תלמידי חכמים צריכים לימוד :

דברי הכותב למען המצוה רבה והרוצה בישועת אחינו בני ישראל. הצעיר אליהו לערמאן מלאדו

תקמד) עור נשלח לדפוס, פעם אחת אירע בעת שכבוד קדושת אבי זקנינו מרן הרב הגאון הקדוש מוהר"א וצ"ל היה דר עוד בפילאב סר אצלו הרב הצדיק בוצינא קדישא חו"ס מוהרש"י וצ"ל הרבי מביאלע- ברויג כנותחו כבוד בשידלאווצע בעל מחבר ספר ארון עדותי על התורה

שיח שרפי קודש

אמר המאסף הנני להביא דבר יקר מהרב הקדוש בעל תפארת שלמה זכותו יגן עלינו מראדאמסק וצללהיה.

לאיש ישראל, כך וראה שהוא מונח כעת על התנור של בית האופה, רק דרך היצר הרע כך להטריד את האדם שיוכל לעשות מצוה אחרת בעת שעוסק בתורה ובמצות, וסיפר הרב הקדוש מראדאמסק זכותו יגן עלינו שהיה פעם אחת טעשה שהקהל היה צריכין לקנות אתרוג בשנה שהיה קשה להשיג אתרוגים רק ביוקר גדול והיה הבעלי בתים עושין אסיפה לאסף מצות סכום גדול מבעלי בתים כדי לקנות אתרוג והיה ביניהם בעל הבית אחד, שאמר להם בעת היוקר הגדול הזה אין צריכין לקנות שהעולם אוטרים בזה הלשון וואס טוט קהל אהן אתרוג (היינו מען בענטש נישט) איז דען נישט גלייכער חתונה צו מאכען א כלה היתומה פלוגית שבאה בשנים, והנה בכל השנים שהיה אתרוגים בוול גדול, לא היה עולה על דעתו ובמחשבתו לעשות נישואין לכלה יתומה רק כעת שהיה עוסקין במצות אתרוג וגדול המצוה בשעתה פלה בדעתו בכח היצר הרע לבטל מצוה זו, לומר לו שטוב יותר לעשות עם המעות הללו מצוה גדולה כמו כן הדבר הזה שמטריד מחשבתך מללמוד על ידי הנער המיפיש הזה לומר שאין לו מקום לינה והבן:

לפעמים היצר הרע מטריד לאדם בשעה שעושה מצוה, לחשוב אן, שטוב לו לעשות מצוה אחרת כדי לבטלו ממצוה ומתורה זו שעוסק פתה, כמו ששמעתי שפעם אחת היה לומד הרב הקדוש הרבי ר' שלמה זכותו יגן עלינו מראדאמסק בעל מחבר ספר תפארת שלמה עם הרב הקדוש הרבי ר' הלל מראדאשיץ וצללהיה בעודו אברך בשנים ולמדו יחד בלילה אחר חצות, ובא לבית המדרש נער טיפש שהיה ישן תמיד בבית המדרש תחת התנור ועתה בא לבית המדרש והשתין שם ולא יכלו ללמוד עד שהיו מנקים המקום ההוא ממי רגלים, והרב הקדוש מראדאמסק זכותו יגן עלינו ער איז געוועזין ביי זיך וזהר שארף, ורדף הטיפש הזה מבית המדרש כדי שיכולין ללמוד, ואחר כך ישבו ללמוד, וראה הרב הקדוש מראדאמסק זכותו יגן עלינו אח האברך הקדוש הרבי מראדאשיץ וצללהיה אשר כעת אין מחשבתו ולבו צהלימוד, ומוטרד בענינים אחרים, ואמר לו הרב הקדוש בעל תפארת שלמה זכותו יגן עלינו בטח מוטרד אתה בהנער הטיפש שהשליכתי אותו לחוק, שלמי דעתך אין ראוי לעשות כזאת

נשלם הספר היקר הזה ביומא דהלולא של הגאון הקדוש בעל תפארת שלמה וצללהיה ערב ראש חודש ניסן תרפ"ח לפרט קטן.

דרך צדיקים

הנהגות טובות והדרכות בעבודת השי'
מצדיקים גדולים:

פרק א.

מילי דחסידותא מהנאון הקדוש ר' אברהם
דוד ז"ל מבוטשאטש בעהמ"ח ס' דעת
קדושים ושא"ר חבורים, (מלוקט מס' ברכת אברהם):

אשה בשער מנולה שהוא ערוה וערוה
בעשיות אמורה, והגם שס"ס הוא
(עיי"ש) ס"ס צריכין להחמיר בס"ס
דאורייתא:

אמר שלחם משנה בשבת הוא
דאורייתא ואם שומע מאחר
יצא (עיי"ש):

אמר שצריך לזהר שלא למבל
דחם בתבשיל חם בשבת
כהחמירין בש"ע (עיי"ש) ואפילו
בסעודה שלישית:

לא לבש בגד מנוצה ולער בשבת
פן יתלוש ח"ו שער, ואפילו
בסעודה שלישית:

החמיר שלא לפסק כפיו בשבת
והיה מיקל בסעודה
שלישית:

היה מזהיר בפסח שלא לישב על
חמין, משום איסור הגאה:
יר' דר"ש בשבת הגדול לטוח הכרזל
שהכירה נסמכת עליה

במיט כעובי אצבע (עיי"ש עמ"ז):
היה מקפיד בשעת ברהמ"ז
כשאדם מניח ידו על
השלחן:

היה מצוה לללק הנרות מהשלחן
בשעת ברהמ"ז (נראה דמיט
בסעודה שלישית):

היה מצוה לללק הנרות מהשלחן
בשעת ברהמ"ז (נראה דמיט
בסעודה שלישית):

אמר שפלוסין וכדומה מבטולים

אם

אמר שצריך כל אדם מיד
בהקיצו משנתו לומר
ברוך שנתן תורה לעמו ישראל
בקדושתו:

אמר שיש לברך על הס"ק בכל
בוקר בלא שו"מ וככה יאמר
ברוך אתה מלך העולם כו' וימשמש
בציצית באומרו זאת ותיבות ה'
אלקינו יחשוב כמחשבתו:

אמר שאף ע"פ ההלכה צריכין
להניח תפילין דרית,

והוא חוב גדול, (עיי"ש פנינים):

היה מברך על מצות בחולם
(כדעת הפ"י):

בנוסף הברכות אמר העושה לי
כל צרכי (עיי"ש עמ"ז נכון

פ"י), ואמרה גם בטי"ב ויהי"כ:

אמר שהוא נזהר שלא לרבר ד"ת
ואפי' להרהר באם יש ריח
המאוס אע"פ שאינו מצואה רק מכיבוי
הנר וכדומה, כי דין ריח רע הוא
כל שבג"א קצין בו:

היה מזהיר לומר קודם כל מצוה
ועכ"פ במצוה הראשונה
שעושה בבוקר הריני מכוין להכריע

כ"י לכ"ז (עיי"ש):

אמר שצ"ב יש בביתו וילאות
להלנות משום שטא עוברת

דרך הנהגות והדרכות מצדיקים גדולים צדיקים

אהבה גדולה עדי תצא נשמתן, אך ברית כרותה ומפורש שאין לעשות כך, אבל צריך להיות רצוא ושוב אם רץ לבך שוב לאחריו, ועדין נכרת ברית:

(כד) **אמר** שעצה טובה לאדם לזכות על ידו להנצל מהציהר, זהו שבכל לילה בשכבו יכוין בפסוק בדרך אפקיד רוחי שבאם דרך עוצב בי ונהני בדרך עולם בקשתי שאל תחזור בי נשמתי, ונחשב זאת אצל הקב"ה כנסני ואע"פ שאין בזה צער, ויעזור לו השי' לכבוש יצרו, כי כל כח ההנבירות הציהר הוא מתמת שמקדים וכא לאדם מנעוריו כדאיתא בזה"ק וכיון שאדם מוסר נפשו להקב"ה הוא ית' מחדשו בחיות חדש כאילו לא היה מעולם בעל עכירה ואינו זוכר לו עונות ראשונים, וכך הקדמנו של הציהר בטל ומבוטל. וכמה שנים היה רגיל להזהיר ע"ז באזהרה רבה:

(כה) **אמר** על ביתו נאווה קידש, כאן הוא ירושלים, ואמר על פסוק הארץ אשר אתה שוכב בו ופרצת ימה בו ופרצת הוא לשון פריצת גדר היינו שנתן הקב"ה מתנה קיימת ליעקב ובניו אה"ק וכל ישראל יש להם חלק בא"י, ובה בידם לעשות בחלקו כשלו ממש, ולפרוץ הגדרים של א"י ולהסידך ברכת א"י לכ"מ שעומד ועובד השי' בתנ"ת לש"ש בבחינת בכל מקום אשר אזכיר את שמי בו וכרכתך, והברכה הוא שם בא"י בו וממשיך לכאן לד' קצות הארץ ימה וקדמה בו וזהו ונברכו בו.

אם אוכלם בתוך הסעודה יש ספק ברכה, וע"כ יברך על פרי חיה ויפטרום:

(יח) **אמר** שצריך לזהר באם אינו צמא ושותה מים להקד שיברך על מעט יין ויפטרונו (שי"ט):
(יט) **אמר** שע"כ יש לו ב' פאטשיילעס ביחד כדי שאם יקחנה בתוך הסעודה לא יטנף ידיו בצואת האוזן והאף שבמטפחת:

(כ) **הביאו** לו במתנה ב' נרות של כסף בימי הקצרים וצוה להעלימם מן העין עד אחר ט"ב משום ברכת שהחיינו:

(כא) **אמר** על הה"ק ר' מענדיל ז"ל מפרעמישלאן שדרך קניית שלימותו היה ע"ז שהפסקה א' היה מפסיק בשיחה לשבר זאת המדה והפסקה א' בראיה וכאלה רבות:
(כב) **אמר** בה"ת אפי' כשישן ביום בלא השם כיא בלשון ארמי הזכיר את השם, וכן בהלל בליל פסח לאחר התפלה אמר ברכה שלפניו ושלאחריו בלא שם רק בלשון ארמי, ובמקום תיבת אלקינו אמר ריבוננא, וכן בברכת המקדש עמו ברבים, וכן בכל מקום שיש ספק ברכה נהג כן:

(כג) **אמר** ששמע **שהרמ"ע** ז"ל בעל עשרה מאמרות נפטר ע"י נשיקה, שהיה לו זמן התבודדות לעזר אהבה להשי' ואמר לשמש שלימן מונבל ימתינ וככלות הזמן תיכף יבא אליו וימשכהו עדי יפסיק מדביקותו, כן היה בכל יום, פ"א היה שריפה בעיר ומתוך הבהלה שכת משמשו לבוא לזמן המונבל לו וכא במעט זמן אח"כ וימצאהו מת, ואמר שכן אצל הצדיקים הוא בנקל לבוא